Grupi Bankar UFT

Informacion Financiar Periodik

31 dhjetor 2018

Publikuar date 30 prill 2019

TABELA PERMBLEDHESE

1. Informacion mbi strukturen, aktivitetin kryesor dhe organizimin e Grupit Bankar..............................2
2. Bilanci kontabel, Pasqyra e te Ardhurave dhe Shpenzimeve, Tregues te rentabilitetit.........................9
3. Struktura e Kapitalit Rregullator...13
4. Mjaftueshmeria e Kapitalit...14
5. Informacion i Pergjithshem per Ekspozimin ndaj Rreziqeve dhe Administrimin e Tyre 18
6. Rreziku i kredise 23
7. Rreziku operacional 26
8. Rreziku i likuiditetit 26
9. Politikat kontabel te Grupit bankar 27
10. Politikat e shperblimit 31

1. Informacion mbi strukturen, aktivitetin kryesor dhe organizimin e Grupit Bankar

5.1. Informacion i pergjithshem mbi Grupin Bankar

Union Financiar Tirane sha (“UFT” ose “Kompania Meme”) eshte nje kompani me pergjegjesi te kufizuar, me NUIS J62424002G rregjistruar ne baze te vendimit No. 9406, date 6 Mars 1995.

UFT eshte nje institucion financiar qe ushtron aktivitetin ne Shqiperi dhe autoriteti mbikeqyres i kesaj veprimtarie eshte Banka e Shqiperise. UFT ushtron aktivitetin ne perputhje me te gjitha rregullat dhe rregulloret e aprovuara nga Keshilli Mbikeqyres i Bankes se Shqiperise. UFT eshte Perfaqesuese Kontraktuale e Western Union Financial Services INC qe nga viti 1995, e cila ushtron veprimtarine e trasfertave te parave si dhe ndermjetesimin e arketimeve dhe pagesave te ndryshme, ate te kembimit valutor, ate te agjentit apo keshillimit financiar, te konsulences ne fushen e biznesit dhe te administrimit, te emetimi te parase elektronike (e-money). Ajo administron dhe kontrollon transfertat e parave te procesuara nepermjet Western Union ne rreth 300 nen-agjenci ne Shqiperi. Selia e UFT-se eshte ne Rruga “Ismail Qemali", Numri 32, Kati 3 Tirane.

Aksionaret e saj kane kete perqindje investimi ne te:

	31 dhjetor 2018	**Aksione me te drejte vote**	**31 dhjetor 2017**	**Aksione me te drejte vote**
Edmond Leka	35%	35	35%	35
Niko Leka	35%	35	35%	35
Gjergji Misha	10%	10	10%	10
Varuzhan Piranjani	10%	10	10%	10
Eduard Shima	10%	10	10%	10

Administratori i UTF-se eshte z. Elton Collaku.

Keshilli Administrimit

Edmond Leka	Kryetar
Varuzhan Piranjani	Anetar
Niko Leka	Anetar

UFT ka investime influencuese si brenda dhe jashte sektorit bankar. Ajo ka filiale jo vetem ne Shqiperi por dhe jashte saj.

Struktura e Grupit Bankar UFT ("Grupi" ose " Grupi Bankar") paraqitet grafikisht me poshte:

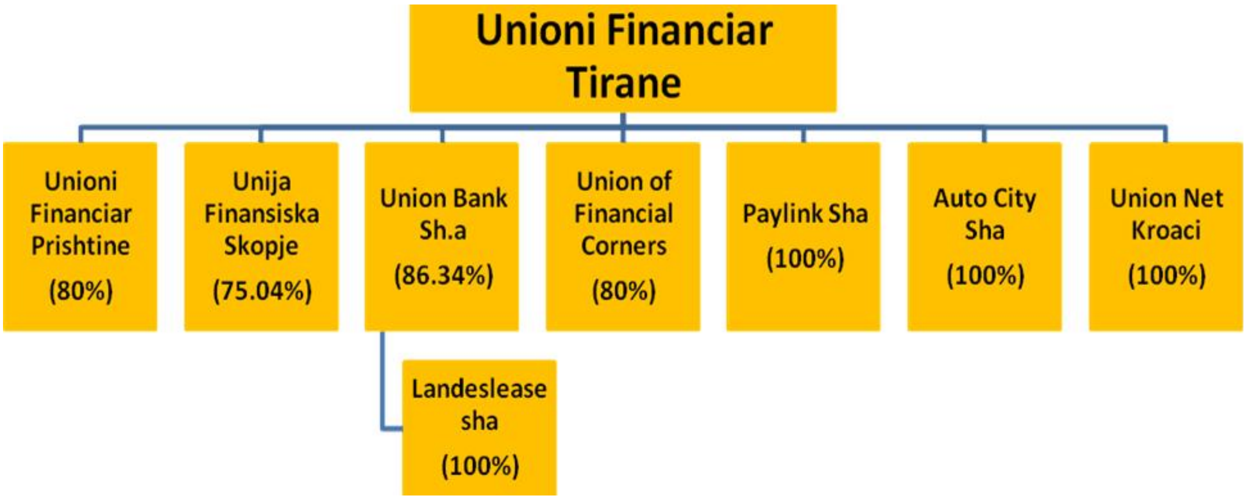

- **Unioni Financiar Prishtine Shpk. ("UFP")**

UFP eshte nje kompani me pergjegjesi te kufizuar qe operon ne Kosove. NUIS i saj eshte NRB80073291. Ajo eshte Perfaqesuese Kontraktuale e Western Union Financial Services INC ne Kosove dhe ushtron aktivitetin qe nga 1 janar 2004. UFP eshte nje institucion financiar qe ushtron aktivitetin e transfertave te parave dhe eshte nen mbikeqyrjen e Bankes Qendrore te Kososves. Selia e UFP eshte ne Rr. Perandori Justinian IE, Qyteza Pejton, Prishtine, Kosove.

Kapitali i UFP-se eshte 1,000,000 EUR.
Aksionaret e saj kane kete perqindje investimi ne te:

	31 dhjetor 2018	**31 dhjetor 2017**
Unioni Financiar Tirane	80%	80%
Genc Turku	15%	15%
Bukurosh Stafa	5%	5%

Administratori i UFP-se eshte zj.Eda Shaqiri.

- **Unija Finansiska Skopje DOO ("UFS")**

UFS eshte nje kompani me pergjegjesi te kufizuar e themeluar ne Rrepubliken e Maqedonise me vendim te Gjykates se Shkupit Nr.5710/03, date 16 janar 2004. NUIS i saj eshte NIT4030004498497 dhe eshte Perfaqesuese Kontraktuale e Western Union Financial Services INC ne Maqedonine e Veriut. Ajo ushtron aktivitetin e transfertave te parave ne Republiken e Maqedonise se Veriut dhe autoriteti mbikeqyres i kesaj veprimtarie eshte Banka Popullore e Maqedonise se Veriut. Selia e UFS eshte ne Rr. Goce Dellcev, Shkup, Maqedoni e Veriut.

Kapitali i UFS eshte eshte 15,323,000 MKD (ose 250,000 EUR kosto historike).

Aksionaret e saj kane kete perqindje investimi ne te:

	31 dhjetor 2018	**31 dhjetor 2017**
Unioni Financiar Tirane	75.04%	75.04%
Merita Marku	3.65%	3.65%
Leka Marku	3.65%	3.65%
Nesa Marku	3.65%	3.65%
Ilir Mehmeti	10%	10%
Ylli Marku	4%	4%

Drejtori Ekzekutiv UFS-se eshte z. Ylli Marku.

- **Union of Financial Corners ("UFC")**

UFC eshte nje institucion financiar i themeluar ne 1 maj 2005 ne Gjeneve, Zvicer dhe ka NUIS CHE 112 349 585. UFC eshte perfaqesuese kontraktuale e Western Union Financial Services INC ne Zvicer dhe ofron sherbimin e transfertave te parase. Autoriteti mbikeqyres eshte ARIF. Selia e UFC eshte ne Gjeneve, Zvicer.
Kapitali i UFC eshte eshte 300 mije CHF.
Aksionaret e saj kane kete perqindje investimi ne te:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Unioni Financiar Tirane	80%	80%
Andi Gjonej	20%	20%

Drejtori Ekzekutiv i UFC-se eshte z. Andi Gjonej.

- **Paylink Sha. ("Paylink")**

Paylink eshte nje kompani financiare e licencuar nga Banka e Shqiperise per te kryer shebimet e procesimit te kartave si dhe sherbimeve te tjera lidhur me to. NUIS i saj eshte L22112003M dhe ka filluar aktivitetin e saj ne shtator 2012.
Selia e Paylink sha eshte ne autostraden Tirane-Durres km8, Tirane.
Kapitali i Paylink eshte 573,520.000 LEK .
UFT zoteron 100% te aksioneve ne kapitalin e Paylink sha.

Aksionaret e saj kane kete perqindje investimi ne te:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Unioni Financiar Tirane	100%	100%

Administratori i Paylink eshte znj. Eneida Thomaj.

Keshilli Administrimit

Varuzhan Piranjani	Kryetar
Niko Leka	Anetar
Edmond Leka	Anetar
Irena Rushaj	Anetar
Eneida Thomaj	Anetar
Dritan Mollanji	Anetar

- **Auto City Sha ("Auto city")**

Investimi ne Auto City eshte bere ne 26 dhjetor 2012. Auto City eshte nje kompani qe nuk operon ne sektorin financiar dhe ka NUIS K81918006B. Selia e Auto City eshte ne autostraden Tirane-Durres km6, Tirane.
UFT zoteron 100% te aksioneve ne kapitalin e Auto City. Drejtor Ekzekutiv eshte z. Ardi Afezolli.

Keshilli Mbikeqyres

Arjan Lesha	Anetar
Elton Collaku	Anetar
Varuzhan Piranjani	Anetar

- **Union Net Kroaci ("UUK")**

UUK eshte nje institucion financiar i themeluar ne 10 mars 2016 ne Zagreb, Kroaci dhe ka NUIS HR74536886827.
UFT zoteron 100% te kapitalit te UUK dhe ky kapital eshte 1,700 mije KUNA (221,680 EUR kosto historike)

Drejtori Ekzekutiv i UUK-se eshte z. Krunoslav Valentinc.

- **Union Bank Sh.a,**

Union Bank Sh.a. ("Banka") eshte nje institucion financiar i regjistruar si banke tregtare me 9 janar 2006 bazuar ne Vendimin nr. 101, date 28 dhjetor 2005 te Bordit Mbikeqyres se Bankes se Shqiperise. Banka operon ne perputhje me Ligjin nr. 8269 date 23 dhjetor 1997 "Per Banken e Shqiperise", Ligjin nr.9662 date 18 dhjetor 2006 si dhe ne perputhje me te gjitha rregullat dhe rregulloret e aprovuara nga Keshilli Mbikeqyres i Bankes se Shqiperise.

Banka eshte nje banke tregtare, e cila ofron sherbime bankare per individe dhe kompani ne Republiken e Shqiperise. Banka eshte regjistruar si person juridik me numer regjistrimi 33563 date 26 maj 2005, date ne te cilen Banka filloi aktivitetin e saj tregtar. Banka mori liçencen per aktivitete bankare me 9 janar 2006.

Selia e Bankes eshte ne Bulevardin Zogu I, Tirane.

Kapitali i nenshkruar i Bankes konsiston ne 2,097,143 aksione me vlere nominale 10 EUR secili dhe eshte detajuar si me poshte.

	31 dhjetor 2018	**31 dhjetor 2017**
Unioni Financiar Tirane Sh.p.k (UFT)	86.34%	86.34%
Banka Europiane per Rindertim dhe Zhvillim (BERZH)	10.12%	10.12%
Edmond Leka	1.77%	1.77%
Niko Leka	1.77%	1.77%

Administrator i Bankes eshte z.Gazmend Kadriu.

Drejtuesit dhe administrimi i Bankes me 31 dhjetor 2018

Drejtimi Ekzekutiv

Gazmend Kadriu	Drejtor i Pergjithshem
Suela Bokshi	Drejtor i Divizionit te Operacioneve
Ardian Petollari	Drejtor i Divizionit te Biznesit
Arten Zikaj	Drejtor i Divizionit te Finances
Enkeleda Hasho	Drejtor i Divizionit te Kredise

Bordi Drejtues (Keshilli Mbikeqyres)

Edmond Leka	Kryetar
Niko Leka	Zv.Kryetar
Varuzhan Piranjani	Anetar
Melis Ekmen Tabojer	Anetar
Gazmend Kadriu	Anetar
Sokol Marishta	Anetar
Flutura Veipi	Anetar

Komiteti i Kontrollit

Varuzhan Piranjani	Kryetar
Sonila Bicaku	Anetar
Matilda Shehu	Anetar

Znj. Sonila Bicaku iu bashkua Komitetit te Kontrollit ne 10 prill 2018, duke zevendesuar znj. Mirela Lika.

Ne date 1 nentor 2018 Banka nenshkroi marreveshjen e shitblerjes per blerjen 100% te aksioneve te Banka Nderkombetare Tregetare sha ("BNT"). BNT eshte nje banke shqiptare, e regjistruar si shoqeri aksionare ne 1996 dhe e licencuar ne 20 shkurt 1997.

- **Landeslease sha**

Nga ana e saj Banka, ne 22 dhjetor 2014, bleu 100% te aksioneve te Landeslease sha ("Filiali"). Filiali eshte nje shoqeri lizingu shqiptar, e regjistruar si nje shoqeri aksionare me venim te gjykates nr 33307 dhe NUIS K51629002M, e cila filloi te operonte ne 5 Prill 2005. Ajo ushtron aktivitetin ne Shqiperi dhe eshte nen mbikeqyrjen e Bankes se Shqiperise.

Selia e Landeslease sha eshte ne Rrugen Ismail Qemali, Pallati nr 32, Tirane.

Investimi ne Filial ne fund te dhjetorit 2018 eshte ne shumen prej 255,237 mije LEK.

Administratori i Landeslease eshte z. Dorin Maraku.

Keshilli Mbikeqyres

Arten Zikaj	Kryetar
Enkeleda Hasho	Anetar
Rezart Ferzaj	Anetar

5.2. Informacion mbi kodin e etikes se Grupit Bankar

Cdo institucion i Grupit ka nje Kod Etike, i cili adreson ceshtjet e perputhshmerise me kerkesat ligjore, pergjegjesite e punonjesve ne lidhje me konfliktet e interesit, ruajtjen e konfidencialitetit te informacionit, veprimet me palet e lidhura, etj. Me poshte jane trajtuar shkurtimisht nje pjese e tyre:

1. Konflikti i Interesave

   Eshte politika e institucioneve te Grupit qe punonjesit te kryejne detyrat ne menyre te tille, me etike dhe integritet, qe te mos ekzistoje konflikt interesi, real apo i nenkuptuar. Situate konflikti interesi nenkuptohet situata e ndikuar nga faktore objektive (si p.sh. lidhje farefisnore/biznesi) qe mund te ndikojne ne kryerjen e detyrave te punonjesit kunder interesave te institucionit te Grupit.

2. Informacioni Konfidencial

   Te gjitha dokumentat dhe informacionet e Grupit jane konfidenciale dhe nuk mund te kopjohen ose nxirren pa autorizim nga menaxhimi. Informacioni konfidencial perfshin te dhenat per stafin dhe pagat, informacionin per klientet, dhe cdo informacion tjeter per menyren se si operon Grupi.

   Abuzimi ose keqperdorimi i informacionit konfidencial do te rezultoje ne masa te rrepta disiplinore, deri ne pushim te menjehershem nga puna dhe ndjekje ligjore.

3. Punesimi jashte institucioneve te Grupit

   Grupi nuk inkurajon punesimin jashte tij te nje punonjesi me kohe te plote, sidomos punesimin tek nje konkurrent, furnitor apo klient i Grupit. Ne te gjitha rastet, punesimi jashte Grupit kerkon aprovim paraprak nga menaxhimi. Vetepunesimi ne ndonje aktivitet qe i ben konkurrence Grupit, eshte i ndaluar.

4. Dhuratat

   Punonjesit dhe familjaret e tyre nuk duhet te kerkojne apo pranojne perfitime personale nga nje klient, shites, individ ose organizate qe kerkon te beje biznes me institucionet e Grupit, pervec dhuratave te zakonshme, me vlere qartesisht modeste dhe qe shperndahen masivisht per Vit te Ri apo raste te ngjashme.

5. Ryshfetet

   Gjate kryerjes se detyrave ne Grup, nuk lejohet te paguhen ose te pranohen rryshfete ose shperblime te tilla te ngjashme per apo nga ndonje individ apo organizate. Eshte politike e Grupit te zbatoje rregullat kunder mitmarrjes.

6. Abuzimi me Drogat dhe Alkoolin

Politika e Grupit eshte qe te punesoje persona qe nuk perdorin droge apo alkool dhe qe nuk manifestojne efekte te perdorimit te tyre gjate orarit te punes. Cdo punonjes qe shkel kete politike eshte subjekt i masave disiplinore, deri ne dhe perfshire pushimin nga puna, qe ne shkeljen e pare.

7. Huate e Punonjesve

Marrja hua e nje punonjesi te nje institucioni te Grupit nga nje klient i institucionit perkates, individ ose biznes, duhet evituar gjithmone (pervec rastit kur klienti eshte nje institucion i njohur huadhenes).

8. Autorizim mbi llogari te klienteve (ne rastin e Bankes)

Pa aprovim specifik te menaxhimit, punonjesit nuk mund te veprojne si agjente ose persona te autorizuar ne ndonje llogari te mbajtur ne Banke (pervec per familjaret e tyre).

5.3. Aktivitetet e subjekteve perberese te grupit bankar

Informacion mbi aktivitetet e Unioni Financiar

- Liste e veprimtarive sipas licences se marre:
  a) Emetimi i parase elektronike
  b) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave
  c) Kembim valutor
  d) Sherbimet keshilluese, ndermjetese dhe sherbime te tjera ndihmese per te gjitha veprimtarite e mesiperme
- Liste e veprimtarive qe UFT kryen:
  a) Emetimi i parase elektronike
  b) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave
  c) Kembim valutor
  d) Sherbimet keshilluese, ndermjetese dhe sherbime te tjera ndihmese per te gjitha veprimtarite e mesiperme

Informacion mbi aktivitetet e Unioni Financiar Prishtine

- Liste e veprimtarive sipas licences se marre:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave
- Liste e veprimtarive qe UFP kryen:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave

Informacion mbi aktivitetet e Unija Finansiska Skopje DOO

- Liste e veprimtarive sipas licences se marre:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave
- Liste e veprimtarive qe UFS kryen:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave

Informacion mbi aktivitetet e Union of Financial Corners

- Liste e veprimtarive sipas licences se marre:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave
- Liste e veprimtarive qe UFC kryen:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave

Informacion mbi aktivitetet e Paylink

- Liste e veprimtarive sipas licences se marre:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave
  b) Emetimin dhe administrimin e te gjitha instrumenteve te pageses perfshire emetimin e parase elektronike
  c) Operator i kleringut nderbankar
- Liste e veprimtarive qe Paylink kryen:
  a) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave
  b) Emetimin dhe administrimin e te gjitha instrumenteve te pageses perfshire emetimin e parase elektronike
  c) Skeme kombetare te pagesave me karte sherbimet e "Auditimit & PenTest"
  d) Sherbime keshilluese, ndermjetese dhe sherbimet e tjera ndihmese per veprimtarite sa me lart

Informacion mbi aktivitetet e Autocity

Objekti i aktivitetit: Eksportim, importim, ekspozim, promovimin dhe tregetimin e artikujve dhe mallrave te cdo lloji ne menyre te vecante te automjeteve, kryerjen e sherbimeve te cdo lloji vecanerisht te atyre qe lidhen me promovimin e artikujve e mallrave te cdo lloji vecanerisht te automjeteve perfshire ketu organizimin dhe menaxhimin e panaireve ekspozitave apo aktivitete te tjera te ngjashme promovuese, publikimin dhe reklamimin me qellim promovimin e mallrave, apo sherbimeve te lidhura me aktivitetin etj.

Informacion mbi aktivitetet e Union Bank

- Liste e veprimtarive sipas licences se marre:
  a) Te gjitha format e kredidhenies, duke perfshire edhe kredine konsumatore dhe kredine hipotekore:
  b) Qirane financiare
  c) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave, duke perfshire kartat e kreditit dhe te debitit, çeqet e udhetarit, çeqet bankare dhe kartat e pageses;
  d) Ofrimin e garancive;
  e) Tregtimin per llogari te saj ose te klienteve, qofte dhe ne nje kembim valutor, ne nje treg te vetorganizuar (OTC) ose ndryshe, si me poshte:
     i) instrumente te tregut te parase (çeqe, deftesa, çertifikata te depozitave etj.)
     ii) kembim valutor;
     iii) letrave me vlere te transferueshme;
     iv) instrumenteve te kembimeve valutore dhe instrumenteve te vleresimit te normes se interest, duke perfshire ketu produkte te tilla si marreveshje *swap* dhe marreveshje qe percaktojne vleren e interest ne te ardhmen.
  f) Ofrimin e sherbimit te kasave te sigurimit
  g) Sherbimet keshilluese, ndermjetese dhe sherbimet e tjera ndihmese per te gjitha veprimtarite e listuara ne pikat b deri f si me siper.

Liste e veprimtarive qe Banka kryen aktualisht:

a) Te gjitha format e kredidhenies, duke perfshire edhe kredine konsumatore dhe kredine hipotekore;
b) Te gjitha sherbimet e pagesave dhe te transferimit te parave, duke perfshire kartat e kreditit dhe te debitit, çeqet e udhetarit, çeqet bankare dhe kartat e pageses;
c) Ofrimin e garancive;

d) Tregtimin per llogari te saj ose te klienteve, qofte dhe ne nje kembim valutor, ne nje treg te vetorganizuar (OTC) ose ndryshe, si me poshte:
   i) kembim valutor;
   ii) letrave me vlere te transferueshme;
   iii) instrumenteve te kembimeve valutore dhe instrumenteve te vleresimit te normes se interest, duke perfshire ketu produkte te tilla si marreveshje *swap* dhe marreveshje qe percaktojne vleren e interest ne te ardhmen.

e) Sherbimet keshilluese, ndermjetese dhe sherbimet e tjera ndihmese per te gjitha veprimtarite e listuara ne pikat b deri d si me siper.

Informacion mbi aktivitetet e Landeslease

- Liste e veprimtarive sipas licences se marre:
  a) Qiradhenie finaciare
- Liste e veprimtarive qe Landeslease kryen:
  a) Qiradhenie finaciare

2. Bilanci kontabel, Pasqyra e te Ardhurave dhe Shpenzimeve, Tregues te rentabilitetit

2.1 Analiza dhe komente permbledhese per ecurine e gjendjes financiare te Grupit

Bilanci i Aktiveve dhe Pasiveve te Grupit Bankar ne 31 dhjetor 2018

Aktivet Totale te Grupit ne fund te dhjetorit 2018 jane perafersisht ne nivel **55.8 Miliarde Lek,** rreth 4.4 Miliarde Lek ose 8.4% me e larte se shuma ne fund te vitit 2017.

Aktivet: Ndryshimet e Aktiveve gjate periudhes jane karakterizuar nga nje rritje e dukshme e vlerave te Investimeve ne Letra me Vlere (perfshire Bono Thesari dhe ato te Qeverise Shqiptare) me ~2.4Miliarde Lek ose 14% si dhe te Portofolit Hua ndaj Klienteve, neto me mbi 2.7Miliarde Lek ose 14.4%.

Detyrimet: Ne total rritja eshte me 3.7 Miliarde Lek ose 8.4% nga te cilat 3 Miliarde Lek nga Veprimet me Klientet. Peshen me te madhe nder to e zene depozitat me afat te klienteve me rreth 1.2Miliarde Lek qe perben 40% te kesaj shtese.
Detyrimet ndaj Bankave dhe Institucioneve Financiare u rriten me rreth 496Milione Lek.

Kapitali i Aksionereve tregoi per nje rritje vjetore prej 686 Milione Lek ose 9.4% influencuar pozitivisht nga fitimi i periudhes.
Interesat e Pakices u rriten me te njejten perqindje.

Te Ardhurat dhe Shpenzimet nga veprimtaria kryesore:

Fitimi Neto i periudhes eshte mbi **838 Milione Lek**.

Te ardhurat neto nga interesi te periudhes jane rritur me rreth 11%, kjo si rrezultat i rritjes se kredidhenies dhe portofolit te investimeve te Grupit Bankat (Banka kontribuesi kryesor ketu), reflektim i paster i rritjes se balancave te ketyre aseteve (trajtuar me siper).

Te ardhurat neto nga komisionet jane rritur me rreth 17%, si rrezultat i rritjes se aktiviteteve qe gjenerojne komisione ne banke, edhe nga veprimtaria e transfertave te kompanive te tjera te Grupit.

Totali i shpenzimeve operative ka pasur nje rritje prej vetem 1.8%.

Efekt negativ ne prezantin ne Lek te rezultateve fundore, qe e con rezultatin neto te vitit nen performancen e vitit 2017, ka pasur renia e ndjeshme e kursit te Euros, monedhe ne te cilen eshte edhe kapitali i pjeses me te madhe te kompanive te Grupit.

2.2 Bilanci i Grupit Bankar

Ne mije Lek	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017	Ndryshimi	ne %
Aktivet				
Arka dhe Banka qendrore	5,497,518	5,301,171	196,347	3.7%
Bono thesari	1,258,095	1,051,668	206,427	19.6%
Hua dhe paradhenie neto per IF	5,729,380	5,623,737	105,643	1.9%
Llogari rrjedhese	*3,790,925*	*3,786,076*	*4,849*	*0.1%*
Depozita	*950,500*	*1,121,504*	*(171,004)*	*-15.2%*
Hua	*854,022*	*666,858*	*187,164*	*28.1%*
Llogari te tjera	*135,379*	*51,875*	*83,504*	*161.0%*
minus fondet rezerve per huate	*(1,446)*	*(2,576)*	*1,130*	*-43.9%*
Hua dhe paradhenie per klientet, neto	21,396,470	18,703,834	2,692,636	14.4%
Hua dhe paradhenie standarte	*19,444,520*	*16,366,371*	*3,078,149*	*18.8%*
Hua dhe paradhenie ne ndjekje	*1,418,409*	*1,612,950*	*(194,541)*	*-12.1%*
Hua nenstandart	*325,354*	*648,513*	*(323,159)*	*-49.8%*
Hua te dyshimta	*530,296*	*440,277*	*90,019*	*20.4%*
Hua te humbura	*1,251,422*	*1,236,413*	*15,009*	*1.2%*
minus fondet rezerve per huate	*(1,573,531)*	*(1,600,690)*	*27,159*	*-1.7%*
Letra me vlere me te ardhura fikse	17,934,720	15,748,408	2,186,312	13.9%
Filiale	1,856,564	1,996,677	(140,113)	-7.0%
Mjete te qendrueshme, neto	328,421	260,789	67,632	25.9%
Mjete te tjera, neto	1,836,023	2,758,321	(922,298)	-33.4%
Totali i Aktiveve	**55,837,191**	**51,444,605**	**4,392,586**	**8.5%**
Detyrimet				
Veprimet me thesarin dhe transaksionet nderbankare	2,456,241	2,374,465	81,776	3.4%
Detyrime ndaj bankave dhe IF	1,845,949	1,350,070	495,879	36.7%
Veprime me klientet	41,319,428	38,271,072	3,048,356	8.0%
Qeveria shqiptare e admin publike	955,734	*567,904*	*387,830*	*68.3%*
Llogarite rrjedhese	8,113,486	*7,305,518*	*807,968*	*11.1%*
Depozita pa afat	6,599,829	*5,786,577*	*813,252*	*14.1%*
Depozita me afat	25,327,259	*24,098,213*	*1,229,046*	*5.1%*
Llogari te tjera	323,120	*512,860*	*(189,740)*	*-37.0%*
Fond rezerve statistikore per huate	299,553	276,860	22,693	7.9%
Detyrime te tjera	1,907,172	1,849,021	58,151	3.2%
Totali i Detyrimeve	**47,828,343**	**44,121,488**	**3,706,855**	**8.4%**
Totali i kapitalit aksionar	**8,008,848**	**7,323,117**	**685,731**	**9.4%**
Nga te cilat Interesa të pakicës	**687,744**	**628,816**	**58,928**	**9.4%**
Totali i detyrimeve dhe kapitalit	**55,837,191**	**51,444,605**	**4,392,586**	**8.5%**
Zerat jashte bilancit				
Angazhime te dhena	1,277,217	1,288,108	(10,891)	-0.8%
Angazhime te marra	246,840	-	246,840	
Garanci te dhena	247,636	145,271	102,365	70.5%
Garanci te marra	59,835,071	57,674,975	2,160,096	3.7%

2.3 Pasqyra e Te Ardhurave dhe Shpenzimeve

Ne mije Lek	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017	Ndryshimi	ne %
Te ardhura nga interesat	***2,346,486***	***2,157,482***	***189,004***	***8.8%***
Per veprimet e thesarit	*114,664*	*57,157*	*57,507*	*100.6%*
Nga veprimet me klientet	*1,232,853*	*1,238,141*	*(5,288)*	*-0.4%*
Nga veprimet me letrat me vlere dhe veprimtarite e tjera financiare	*906,767*	*783,939*	*122,828*	*15.7%*
Te tjera	*92,202*	*78,245*	*13,957*	*17.8%*
Shpenzime per interesa	***(336,225)***	***(345,010)***	***8,785***	***-2.5%***
Per veprimet e thesarit	*(20,838)*	*(5,868)*	*(14,970)*	*255.1%*
Per veprimet me klientet	*(283,486)*	*(308,537)*	*25,051*	*-8.1%*
Per letrat me vlere dhe veprimtarite e tjera financiare	*(31,901)*	*(30,605)*	*(1,296)*	*4.2%*
Te tjera	-	-	-	
Te ardhurat nga interesat, neto	**2,010,261**	**1,812,472**	**197,789**	**10.9%**
Te ardhura nga komisione	***1,939,492***	***1,655,597***	***283,895***	***17.1%***
Nga veprimet e thesarit	*18*	-	*18*	
Nga transaksionet me klientet	*1,655,646*	*1,415,263*	*240,383*	*17.0%*
Komisione per sherbimet bankare	*253,547*	*209,737*	*43,810*	*20.9%*
Komisione te tjera	*30,281*	*30,597*	*(316)*	*-1.0%*
Shpenzime per komisione	***(270,777)***	***(227,227)***	***(43,550)***	***19.2%***
Per veprimet e thesarit	*(4,488)*	*(2,940)*	*(1,548)*	*52.7%*
Komisione per sherbime bankare	*(244,768)*	*(206,711)*	*(38,057)*	*18.4%*
Komisione te tjera	*(21,521)*	*(17,576)*	*(3,945)*	*22.4%*
Te ardhura nga komisionet, neto	**1,668,715**	**1,428,370**	**240,345**	**16.8%**
Fitim/Humbje nga veprimtarite e qirase, neto	*8,716*	*5,213*	*3,503*	*67.2%*
Fitim/Humbje nga veprimtarite e tjera bankare, neto	*13,293*	*43,967*	*(30,674)*	*-69.8%*
Fitim/Humbje nga veprimet me valutat, neto	*(327,845)*	*(14,576)*	*(313,269)*	*2149.2%*
Totali i te ardhurave operative	***3,373,140***	***3,275,446***	***97,694***	***3.0%***
Shpenzime per personelin	(871,688)	(817,417)	(54,271)	6.6%
Taksa te tjera perveç taksave mbi te ardhurat	(7,938)	(7,221)	(717)	9.9%
Shpenzime te pergjithshme te veprimtarise	(1,092,951)	(1,010,482)	(82,469)	8.2%
Amortizimi i mjeteve te qendrueshme	(122,796)	(102,484)	(20,312)	19.8%
Shpenzime per fonde rezerve per huate	(114,402)	(312,480)	198,078	-63.4%
Shpenzime per fonde rezerve te tjera	(153,174)	(72,216)	(80,958)	112.1%
Totali i shpenzimeve operative	**(2,362,949)**	**(2,322,300)**	**(40,649)**	**1.8%**
Veprimtarite e jashtezakonshme	2,632	299,566	(296,934)	-99.1%
Fitimi para tatimit	**1,012,823**	**1,252,712**	**(239,889)**	**-19.1%**
Tatimi mbi fitimin	(175,262)	(138,644)	(36,618)	26.4%
Fitimi per periudhen	**837,561**	**1,114,068**	**(276,507)**	**-24.8%**

2.4 Tregues te rentabilitetit te Grupit Bankar[1]:

	31 dhjetor 2018	**30 shtator 2018**	**30 qershor 2018**	**31 mars 2018**	**31 dhjetor 2017**
1. Kthyeshmeria nga aktivet mesatare (ROAA) [te ardhurat neto / aktivet mesatare *100]	1.57%	1.77%	0.85%	2.15%	2.17%
2. Rezultati neto I jashtezakonshem / aktivet mesatare	0.00%	0.01%	0.01%	0.42%	0.58%
3. Shpenzimet e pergjithshme te veprimtarise / te ardhurat bruto te veprimtarise	52.05%	48.61%	55.90%	48.68%	50.22%
4. Kthyeshmeria nga kapitali aksionar mesatar (ROAE) [te ardhurat neto/kapitali aksionar mesatar *100]	10.98%	12.38%	5.95%	15.01%	15.21%
5. Shpenzime personeli / te ardhurat bruto te veprimtarise	21.65%	18.73%	23.87%	20.42%	21.19%

[1] Treguesit e mesiperm jane llogaritur sipas kerkesave te rregullores "Per mbikeqyrjen e konsoliduar", miratuar me vendim Nr.4, date 01.02.2017 te Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise. Ato jane llogaritur mbi pasqyrat financiare te Grupit, dhe aty ku ka nevoje jane anualizuar.

3. Struktura e Kapitalit Rregullator

Kapitali rregullator i Grupit Bankar ne baze te karakteristikave te tij dhe kushteve te percaktuara ne rregulloren " Per Kapitalin rregullator te bankes" dhe ne rregulloren "Per mbikeqyrjen e konsoliduar", ndahet ne dy kategori:

a) kapital i nivelit te pare
b) kapital i nivelit te dyte

a) Kapitali i nivelit I llogaritet si shume e kapitalit baze te nivelit te pare dhe kapitalit shtese te nivelit te pare, duke marre ne konsiderate zbritjet sipas kerkesave rregullatore. Elementet perberes te tij jane:

- kapitali i paguar, i cili perbehet nga aksionet e zakonshme, te cilat mbartin te gjitha karakteristikat e ligjit "Per tregtaret dhe shoqerite tregtare. Kapitali i paguar perbehet nga aksione te cilat nuk jane preferenciale dhe nuk ka kufizime mbi to;
- primet e ketyre aksioneve;
- fitimet e pashperndara, te cilat jane te lira nga cdo detyrim i ardhshem, perfshihen ne kapitalin baze te nivelit te pare te Bankes, vetem me miratimin e asamblese se pergjithshme per pjesen qe parashikohet te jete element perberes se tij;
- fitimi ushtrimor i fundvitit;
- fitimi ushtrimor i periudhes raportuese, i cili perfshihet vetem ne rast se plotesohen kushtet e percaktuara ne rregullore;
- rezervat, te cilat perfshijne rezervat ligjore te krijuara me vendim te asamblese se aksionereve
- diferencat e rivlersimit. Kapitali i Grupit qe eshte ne valute te huaj, vleresohet ne LEK me kursin ne periudhen raportuese, por ne bilanc mbahet me vleren fillestare (koston historike te tij), diferencat e lindura nga ky trajtim, perbejne pikerisht diferencat e rivleresimit.
- interesa te pakices, te cilat perfaqesojne shumen (madhesine) e kapitalit baze te nivelit te pare te nje anetari te grupit bankar, qe i atribuohet personave fizike apo juridike, te cilen nuk jane objekt i konsolidimit te Grupit Bankar.

Si ze zbrites i kapitalit baze te nivelit te pare jane:

- humbjet e periudhes raportuese;
- aktivet e patrupezuara;
- pjesen e pjesemarrjeve te drejtperdrejta ne instrumentet e kapitalit te nivelit te pare ne investime te rendesishme jashte sektorit financiar;
- pjesen e shumes se pjesemarrjeve te drejtperdrejta ne instrumentet e kapitalit te nivelit te pare ne Subjekte Financiare, ku Grupi ka investime te rendesishme, duke konsideruar si pjese te zbritshme, ate qe tejkalon kufirin prej 10% te kapitalit baze te nivelit te pare, llogaritur ky para ketyre zbritjeve.

Kapitali rregullator i Grupit per dhjetor 2018 dhe dhjetor 2017 ishte:

	dhjetor 2018	**dhjetor 2017**
KAPITALI RREGULLATOR	**6,668,238**	**5,889,595**
KAPITAL I NIVELIT TE PARE	**6,668,238**	**5,889,595**
KAPITAL BAZE I NIVELIT TE PARE	**6,668,238**	**5,889,595**
Instrumenta te kapitalit te njohura si Kapital Baze i Nivelit I (KBN1)	**(1,130,237)**	**(1,228,330)**
Kapitali i paguar	142,134	142,134
Primet e aksioneve	-	-
(-) Instrumenta të veta të Kapitalit Bazë të Nivelit të Parë	**(1,272,371)**	**(1,370,464)**
Fitimet e pashperndara	**1,254,128**	**1,167,532**
Fitimet e pashperndara dhe humbjet e mbartura nga periudhat e meparshme	416,568	53,463
Fitimi ushtrimor i fundit të vitit	837,560	1,114,069
Rezervat (perveç rezervave te rivleresimit)	**5,949,734**	**5,408,221**
Diferenca rivleresimi kreditore	**(24,892)**	**(23,586)**
(-) Aktive te tjera te patrupezuara	**(68,239)**	**(63,058)**
(-) Instrumenta te KBN1 te subjekteve te sektorit fin. ku banka ka investimeve te rendesishme	-	-
Interesat e pakicës	**687,744**	**628,816**
KAPITALI SHTESE I NIVELIT TE PARE	-	-
KAPITALI I NIVELIT TE DYTE	-	-

Kapitali baze i nivelit te pare duhet te jete ne cdo kohe me i madh se niveli i kapitalit minimal te kerkuar.

4. Mjaftueshmeria e Kapitalit

4.1 Llogaritja e mjaftueshmerise se kapitalit

Kapitali rregullator duhet ne cdo kohe te mbuloje kerkesen per kapital te nevojshem per mbulimin e rrezikut te kredise, te mbulimit te rrezikut te tregut dhe te mbulimit te rrezikut operacional.

Mjaftueshmeria e kapitalit llogaritet si raport ndermjet shumes se kapitalit rregullator me shumen e ekspozimeve te ponderuara me rrezikun, shprehur kjo ne perqindje, ne zbatim te plote te rregulloreve ne fuqi.

Mbeshtetur ne rregulloren e Bankes se Shqiperise "Per Raportin e Mjaftueshmerise se Kapitalit", Nr. 48, date 31.07.2013 dhe ne rregulloren “Per Mbikeqyrjen e Konsoliduar”, Nr.4, date 01.02.2017, Grupi perllogarit raportin e mjaftueshmerise se kapitalit si:

Ne mije Lek		**31 dhjetor 2018**	**31 dhjetor 2017**
1. Kapitali rregullator		6,668,238	5,786,645
2. Totali i ekspozimeve te ponderuara me rrezik		32,500,998	29,433,650
3. Kapitali baze i nivelit te pare/ Ekspozimet e ponderuara ne rrezik	>= 4.5%	20.52%	19.66%
4. Kapitali i nivelit te pare/ Ekspozimet e ponderuara ne rrezik	>=6.0%	20.52%	19.66%
5. Raporti i mjaftueshmerise se kapitalit	>=12%	20.52%	19.66%

Ekspozimet e ponderuara me rrezikun llogariten si shume e elementeve te meposhtem:

a) zerave te ekspozimeve dhe ekspozimeve te mundshme, te ponderuar me rrezikun e kredise dhe rrezikun e kunderpartise, te llogaritura sipas Metodes Standarte te rregullores se Mjaftueshmerise se Kapitalit.

b) kerkeses per kapital per rrezikun e tregut, te llogaritur sipas kerkesave te rregullores se Mjaftueshmerise se Kapitalit, te shumezuara me 12.5;

c) kerkeses per kapital per rrezikun operacional, te llogaritur sipas Metodes se treguesit te thjeshte, te percaktuar ne rregulloren e Mjaftueshmerise se Kapitalit, te shumezuara me 12.5

Po ashtu ekspozimet te ponderuara me riskun per dhjetor 2017 rregullohen me efektin e meposhtem (mase makroprudenciale e vendosur nga BSH, e shfuqizuar me vendimin Nr.34 date 2.5.2018):

d) duke i shtuar me vleren e rritjes, qe rezulton ne krahasim me te njejten periudhe te dy viteve me pare, te klasave ne aktiv te bilancit “veprimet me thesarin dhe transaksionet nderbankare” dhe “veprime ne valute me tituj” me jorezidentet pasi te jete zbritur vlera e shtuar e detyrimeve ndaj jorezidenteve ne valute, qe u perkasin te njejtave klasa ne ate periudhe raportuese.

Me poshte po japim kete perllogaritje:

	31 dhjetor 2018	**31 dhjetor 2017**
Shuma e ekspozimeve te ponderuara me rrezik per rrezikun e kredise	26,407,942	23,785,682
Shuma e ekspozimeve te ponderuara me rrezik per rreziqet e tregut	198,040	-
Shuma e ekspozimit te ponderuar me rrezik per rrezikun operacional	5,895,016	5,647,968
Shtesat per rritjen ne klasat ne "Veprimet me thesarin dhe transaksionet nderbankare" dhe "Veprimet me letrat me vlere" te jorezidenteve, ne valute	-	-
Totali i ekspozimeve te ponderuar me risk	**32,500,998**	**29,433,650**

4.2 Rreziku i kredise: Informacion per portofolin e kredise sipas metodes standarte

Per llogaritjen e shumave te ekspozimeve te ponderuar me risk per mbulimin e riskut te kredise, Grupi perdor metoden standarte te rregullores se Bankes se Shqiperise "Per Raportin e Mjaftueshmerise se Kapitalit ". Bazuar ne kete rregullore, te gjitha ekspozimet dhe ekspozimet e mundshme te Grupit Bankar grupohen neper klasa te ekspozimeve dhe ne varesi te rrezikut te grupeve me te vogla brenda seciles klase te ekspozimit, keto ekspozime dhe ekspozime te mundshme shperndahen neper klasa rreziku te vlefshme per ponderimet e percaktuara po ne kete rregullore.

Brenda klasave te ekspozimeve, aty ku eshte e vlefshme, Grupi perdor vleresimet e ECAI-ve per te percaktuar perqindjen e riskut te ekspozimeve te ndryshme. ECAI-te, vlersimet e se cilave Grupi perdor per kete vleresim te riskut jane Moody’s, Fitch dhe S&P.

Ne kete perllogatitje nuk perfshihen ekspozimet qe jane zbritur ne kapitalin rregullator te Grupit. Aty ku ekspozimet ne investimet ne shoqeri ne sektorin financiar, nuk kalojne kufinjte per te cilat aplikohet zbritje ne kapitalin rregullator te Grupit, keto ekspozime perfshihen ne klasen e ekspozimeve "Te tjera" dhe ponderhen me nje peshe rreziku prej 100% ne rastin e institucioneve financiare rezidente dhe 250% ne rastin e institucioneve te tilla jorezidente.

4.3 Teknikat e zbutjes se kredise

Bazuar ne rregulloren per "Raportin e Mjaftueshmerise se Kapitalit ", Grupi perdor si teknike te zbutjes se rrezikut mbrojtjen e financuar te kredise. Per qellime te perdorimit te cash-collateral si teknike zbutje, Grupi perdor metoden gjitheperfshirese per kolateralin financiar. Ne baze te kesaj metode, vlera e rregulluar e kolateralit financiar ne fund te dhjetorit 2018 eshte 1,687,420 mije Lek (dhjetor 2017: 1,661,158 mije Lek).

Tabela me poshte jep informacion mbi ekspozime te ndryshme sipas peshave te riskut, para aplikimit te koeficienteve perkates per ponderimin e seciles peshe risku:

Peshat e rrezikut	Ekspozimi para faktoreve të konvertimit	Vlera e ekspozimit e rregulluar plotësisht (E)	Vlera e ekpozimit pas faktoreve te konvertimit dhe teknikave zbutese
0%	22,221,343	22,221,343	-
10%	-	-	-
20%	5,422,301	5,422,301	1,084,460
35%	785,902	785,902	275,066
50%	1,776,214	1,776,214	888,107
75%	7,344,633	7,041,115	5,280,836
85%	1,278,788	1,278,788	1,086,970
100%	9,819,135	9,536,401	9,536,401
125%	3,587,329	3,468,781	4,335,977
150%	2,490,593	2,479,859	3,719,789
250%	80,134	80,134	200,335

4.4 Rreziku i kunderpartise

Rreziku i kredise se kunderpartise eshte rreziku i deshtimit te nje kunderpartie ne nje transaksion, para se te behet pagesa finale e flukseve te parase se transaksionit. Ekspozimet e Grupit ndaj kunderpaleve banka menaxhohen me limite specifike te miratuar per secilen kunderpale dhe trajtohen ne perputhje me kerkesat e kreut III - Rreziku i kredise, te rregullores "Për raportin e mjaftueshmerisë së kapitalit".

Tabela me poshte jep shperndarjen e ekspozimeve dhe ekspozimeve te mundshme te Grupit sipas klasave te ekspozimeve dhe peshes se rrezikut, kjo e fundit bazuar ne vleresimin e ECAI-ve apo plotesimit te kushteve rregullatore per secilen klase ekspozimi.

												Peshat e rrezikut
Klasat e ekspozimeve	**Vleresimet nga:**	**0%**	**10%**	**20%**	**35%**	**50%**	**75%**	**85%**	**100%**	**125%**	**150%**	**250%**
Ekspozime ose ekspozime të mundshme ndaj qeverive qendrore ose bankave qendrore	Nuk ka	20,705,463	-	-	-	1,332,332	-	-	-	-	-	-
	ECAI	110,906	-	54,925	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekspozime ose ekspozime të mundshme ndaj organeve administrative dhe ndërmarrjeve jo tregtare (ojf)	Nuk ka	-	-	-	-	-	-	-	1,269	-	3,855	-
	ECAI	-	-	-	-	54,319	-	-	-	-	-	-
Ekspozime ose ekspozime të mundshme ndaj bankave shumëpalëshe të zhvillimit	ECAI	108,691	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekspozime ose ekspozime të mundshme ndaj institucioneve të mbikëqyrura	n/a (mat fillestar nen 3 muaj)	-	-	4,804,394	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nuk ka	-	-	-	-	-	-	-	999,089	-	63	80,505
Ekspozime ose ekspozime të mundshme ndaj shoqërive tregtare (korporatave)	Nuk ka	-	-	5,290,842	-	-	-	-	-	-	-	-
	ECAI	-	-	76,534	-	205,398	-	-	-	-	-	-
Ekspozime ose ekspozime të mundshme ndaj portofoleve me pakicë (retail)	Nuk ka	-	-	-	-	-	7,007,596	-	-	3,405,048	-	-
Ekspozime ose ekspozime të mundshme të siguruara me kolateral pasuri të paluajtshme	Nuk ka	-	-	-	785,902	174,267	33,519	1,278,788	390,247	63,734	437,086	-
Ekspozime (kredi) me probleme	Nuk ka	-	-	-	-	9,898	-	-	294,598	-	229,730	-
Ekspozime ndaj kategorive të klasifikuara me rrezik të lartë	Nuk ka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	592,069	-
Zëra të tjerë		1,296,282	-	-	-	-	-	-	2,042,275	-	-	50,513

4.5 Titullzimi

Jo e aplikueshme (N/A)

4.6 Rreziku i Tregut

Grupi ekspozohet ndaj rreziqeve te tregut sa here qe vlera e tregut ose flukset e ardhme te parase te nje instrumenti financiar luhatet si pasoje e ndryshimeve ne cmimet e tregut.

Kerkesa per kapital per rrezikun e tregut llogaritet bazuar ne kerkesat e kreut VII-Rreziku i tregut, ne rregulloren “Per raportin e mjaftueshmerise se kapitalit". Grupi llogarit kerkesen per kapital per rrezikun e tregut si shume te komponenteve te meposhtem:

a) Kerkesa per kapital per aktivitetin ne librin e tregtueshem (vetem nese plotesohen kriteret e percaktuara ne rregullore), e cila perfshin:
   i. Kërkesën për kapital për rreziqet e pozicionit;
   ii. Kërkesën për kapital për rrezikun e përqendrimit.
b) Kerkesa per kapital rregullator per te gjitha pozicionet e bankes (pozicione ne librin e tregtueshem dhe pozicione ne librat e bankes), e cila perfshin:
   i. Kerkesen per kapital per rrezikun e kursit te kembimit;
   ii. Kerkesen per kapital per rrezikun e pozicioneve ne mallra (commodities);
   iii. Kerkesen per kapital per rrezikun e shlyerjes.

Lidhur me piken a) me siper, Grupi nuk ploteson kushtet e percaktuara ne rregullore per madhesine e librit te tregtueshem dhe si rrjedhim llogarit kerkesen per kapital per aktivitetin ne librin e tregtueshem sipas kerkesave te kreut 3-Rreziku i kredise. Lidhur me rrezikun e kursit te kembimit, Grupi cdo gjashtemujor llogarit kerkesen per kapital nese pozicioni valutor neto (total) eshte me i larte se 2% e kapitalit te saj rregullator. Ne kete rast, bazuar ne percaktimet e nenit 173, kerkesa per kapital eshte sa 8% e madhesise se pozicionit.

Ne fund te dhjetorit 2018, pozicioni total neto i hapur valutor eshte mbi 2% te kapitalit rregullator, dhe per rrjedhoje, shuma e llogaritur e kerkeses per kapital per mbulimin e ketij rreziku eshte 15,843 mije Lek (2017: 0).

Nje tabele permbledhese e ekspozimit dhe kerkeses per kapital per rreziqet e tregut ne fund te dhjetorit 2018 jepen me poshte:

Rreziqet e Tregut (000/leke)	Kerkesa per kapital	Ekspozimi i ponderuar me rrezik (kerkesa per kapital*12.5)
Rreziqet e pozicionit	-	-
Rreziku i perqendrimit	-	-
Rreziku i kursit te kembimit	15,843	198,040
Rreziku i pozicioneve ne mallra	-	-
Rreziku i shlyerjes	-	-
Totali	**15,843**	**198,040**

4.7 Rreziku Operacional

Per matjen e kerkeses per kapital per mbulimin e rrezikut operacional, Grupi perdor metoden e treguestit te thjeshte. Sipas kesaj metode, kjo kerkese eshte 471,601 mije Lek (2017: 451,838 mije Lek). Kjo perllogaritje behet cdo vit.

5. Informacion i Pergjithshem per Ekspozimin ndaj Rreziqeve dhe Administrimin e Tyre

5.1. Rreziqet dhe kuadri i administrimit te rreziqeve ne Unionin Financiar dhe institucionet e transferimit te parave pjese e Grupit Bankar ("Unioni Finaciar")

Veprimtarite e Unionit Financiar e ekspozojne ate ndaj nje sere rreziqesh financiare dhe keto veprimtari perfshijne analizen, vleresimin, pranimin dhe administrimin deri ne nje mase te caktuar, te rreziqeve ose nje kombinimi te tyre. Marrja persiper e rrezikut eshte qendrore per biznesin financiar, nderkohe qe rreziqet operacionale jane rrjedhoje e pashmangshme e te qenurit ne marredhenie biznesi. Rrjedhimisht, objektivi i Unionit Financiar eshte arritja e nje balance te pershtatshme ndermjet rrezikut dhe fitimit, si dhe minimizimi i efekteve te mundshme negative ne performancen e tij.

Unioni Financiar ka nivel pranimi dhe tolerance te ulet per rrezikun ndaj te cilit eshte e ekspozuar. Si rezultat, ndermerren te gjitha masat e nevojshme per te arritur vetedijen maksimale ndaj rrezikut, si dhe eshte vendosur nje sistem rigoroz i administrimit te rrezikut duke krijuar nje kuader gjitheperfshires per administrimin e rrezikut me efikasitet, nepermjet identifikimit, matjes, kontrollit, monitorimit dhe parandalimit te ngjarjeve potenciale qe mund te rezultojne ne humbje apo zvogelim te potencialit te Unionit Financiar per te gjeneruar rezultate te qendrueshme.

Unioni Financiar ka ndertuar politika dhe procedura te nevojshme per administrimin e te gjithe rreziqeve me te cilet ballafaqohet duke perfshire perkufizime te qarta per rreziqet, strukturen perkatese, instrumentat e perdorur si dhe per filozofine e vete-vleresimit te proceseve nga ana e njesive te Unionit Financiar. Per me teper, Unioni Financiar ka krijuar nje set treguesish kyc te rrezikut, duke monitoruar ne menyre aktive performancen e tyre.

Ne kete kontekst, te gjithe proceset e biznesit hartohen per reduktimin e impakteve te mundeshme nga rreziqet, duke balancuar kerkesen e perfitueshmerises e Unionit Financiar kundrejt rrezikut dhe nivelet e percaktuara te tolerances ndaj tij. Cdo punonjes dhe ne vecanti “pronaret” e proceseve mbajne pergjegjesi primare per administrimin e rreziqeve dhe per rrjedhoje mirembajtja e kontrolleve te nevojshme dhe e vigjilences ne nivelin e duhur perben pjese rutinore te punes se tyre.

5.2. Rreziqet dhe kuadri i administrimit te rreziqeve ne Banken Union

Veprimtarite e Bankes e ekspozojne ate ndaj nje sere rreziqesh financiare dhe keto veprimtari perfshijne analizen, vleresimin, pranimin dhe administrimin deri ne nje mase te rreziqeve ose kombinimit te tyre. Marrja përsipër e rrezikut eshte ne qender te biznesit financiar nderkohe qe rreziqet operacionale jane nje rrjedhoje e pashmangshme e te qenit ne biznes. Per pasoje, qellimi i Bankes eshte arritja e nje balance te pershtatshme ndermjet rrezikut dhe fitimit dhe minimizimi i efekteve te mundshme negative ne performancen e Bankes.

Per kete qellim Banka ka krijuar nje kuader gjitheperfshires ne menyre qe te administroje rrezikun ne menyre efektive nepermjet identifikimit, matjes, kontrollit, monitorimit dhe parandalimit te ngjarjeve potenciale qe mund te rezultojne ne humbje apo ne zvogelimin e potencialit te bankes per te gjeneruar rezultate te qendrueshme.

Mbrojtja e pare e Bankes kunder humbjeve eshte e reflektuar ne kontrollet dhe modelin e brendshem sipas te cilit Banka operon. Banka ka ndertuar politika dhe procedura te nevojshme per administrimin e te gjithe rreziqeve me te cilet ballafaqohet. Ne kete kontekst, te gjithe proceset e biznesit jane dizenjuar qe te reduktojne impaktet e mundeshme nga rreziqet, duke respektuar “oreksin” e Bankes kundrejt rrezikut dhe nivelet e percaktuara te tolerances ndaj tij. Cdo punonjes dhe vecaterisht “pronaret” e proceseve, mbajne pergjegjesi primare per administrimin e rreziqeve dhe per rrjedhoje mirembajtja e kontrolleve te nevojshme dhe e vigjilences ne nivelin e duhur, eshte pjese rutinore e punes se tyre.

Pervec sa me siper, prej kohesh, Banka ka edhe nje Departament me vete per administrimin e rrezikut, i cili sherben si nje burim paresor per promovimin e kultures se rrezikut pergjate te gjithe linjave te biznesit te Bankes. Ky department paraqet raporte periodike te pavarura ne Keshillin Mbikqyres te Bankes, paralelisht me ato te Menaxhimit. Raportet jane gjitheperfshirese dhe trajtojne dhe analizojne te gjithe risqet e identifikuara. Ky funksion perfaqesohet edhe ne komitete te ndryshme qe ka krijuar Banka

te tilla si Komiteti i Menaxhimit te Aktiv-Pasivit, Komitetin e Rikut Operacional, etj, duke shprehur opinionet e pavarura ne fushat respektive. Ky department ka nje bashkepunim te shpeshte dhe te ngushte me te gjithe njesite e biznesit dhe nivelin Ekzekutiv dhe zhvillon procese dhe kontrolle efektive te matjes dhe administrimit te rreziqeve, shoqeruar me raportet perkatese.

Duke konsideruar profilin e rrezikut dhe karaktristikat e tij, rreziqet me te cilet perballet Banka jane: Rreziku i Kredise, Rreziku i Likuiditetit, Rreziku i Normave te Interesit, Rreziku i Kunderpartise, Rreziku i Kurseve te Kembimit dhe Rreziku Operacional. Politikat e Bankes lidhur me administrimin e rrezikut jane hartuar ne menyre qe te identifikojne dhe analizojne keto rreziqe, te vendosin kontrolle dhe limite te pershtatshme dhe kontrolle te rrezikut, si dhe te monitorojne rreziqet dhe perqasjen e tyre ndaj limiteve me ane te sistemeve te besueshme dhe te perditesuara te informacionit.

<u>Politikat kryesore te administrimit te rreziqeve</u>

Politika e Administrimit te Rezikut

Politika percakton rreziqet kryesore ndaj te cilave eshte e ekspozuar Banka, si dhe parimet kryesore dhe kuadrin e pergjithshem te administrimit te rrezikut sipas kategorive te rreziqeve te indentifikuara dhe te aplikueshme per Banke.

Politika e Kredise

Politika e Kredise eshte dokumenti primar cili percakton parimet e administrimit te rrezikut te kredise. Rreziku i kredise mund te ulet ose paksohet me huadhenie te orientuar ndaj fluksit te parave, kolateral te mjaftueshem si mbrojtje e nivelit te dyte, vendosje e pershtatshme e cmimeve bazuar ne rrezikun optimal, strukturim efektiv dhe diversifikim te portofolit, kontrolle te nevojshme e gjitheperfshirese te Bankes, etj. Nje pjese shume e rendesishme e ketij procesi eshte edhe monitorimi i vazhdueshem e i nevojshem i fondeve rezerve per mbulimin e rrezikut (provigjioneve).

Politika e Administrimit te Aktiveve dhe Pasiveve (AAP)

Politika e AAP eshte dokumenti kryesor qe drejton apo udheheq aktivitetin e Bankes ne lidhje me administrimin e Aktiveve dhe Pasiveve, duke perfshire gjithe transaksionet me fondet, investimet e burimeve likuide dhe administrimin e rrezikut ne pasyren e bilancit. Paragrafet e meposhtem pershkruajne shkurtimisht fushat kryesore te cilat adresojne Politiken e AAP:

- Administrimi i Rrezikut te Likuiditetit

Banka synon te mbaje nje baze depozituesish te mire-diversifikuar dhe te lejoje akses te pelqyeshem e me opsione te ndryshme per terheqjen e fondeve duke administruar perqendrimet e medha dhe disbalancat strukturore. Perpos kesaj, Banka monitoron cdo faktor te brendshem apo te jashtem i cili mund te kete impakt ne kapacitetin qe ka Banka per te qendruar likuide. Politika AAP e Bankes ka zhvilluar modele sasiore per reduktimin e parase te tepert dhe aseteve te tjera likuide te bankes, por ne te njejten kohe duke respektuar edhe indikatoret e riskut te likuiditetit te percaktuar nga Rregullatoret si dhe nga KM.

- Administrimi i Rrezikut te Normes se Interesit:

Rreziku i normes se interesit perkufizohet si nivel i ndjeshmerise se fitimeve te Bankes dhe Kapitalit Aksioner ne varesi te luhatjeve te normave te interesit. Rreziku i normes se interesit vjen si rezultat i menyres dhe shkalles se ndryshme me te cilen luhatja e normes se interesit ndikon tek aktivet dhe pasivet e Bankes si dhe elementet jashte bilancit. PAAP te Bankes ka ndertuar limite kontrolli te rrezikut, te cilat monitorohen vazhdimisht. Administrimi i rrezikut te normes se interesit permbledh analiza «hendek» te ndryshimeve te aktiveve dhe pasiveve ne lidhje me intervalet kohore te maturitetit, administrim te interesit marxhinal, vendosje dinamike te cmimeve ne lidhje me ndjeshmerine e aktive/pasiveve ndaj luhatjes se normes se interesit duke treguar kujdes ndaj pritshmerise se tregjeve dhe gjithmone duke mbetur brenda limiteve te percaktuara

- Administrimi i Rrezikut te Kursit te Kembimit. :

Rreziku i kursit te kembimit vjen si rezultat i luhatjeve te kurseve te kembimit te monedhave te huaja te ciat ndikojne ne ekspozimet ne aktivet, detyrimet te Bankes si dhe zerat jashte bilancit, te cilat jane

denominuar ne monedha te ndryshme nga Lek. PAAP perfshin rregulla, procedura, instrumenta dhe mekanizma kontrolli, te cilat kane per qellim mbulimin dhe mbrojtjen nga rreziku i rivleresimit te monedhes. Ky rrezik administrohet duke kontrolluar si kembimin valutor ashtu edhe limitet e pozicioneve te hapura nje-ditore duke qendruar teresisht ne perputhje me percaktimet dhe perkufizimet rregullatore.

Politika e Investimeve

Politika e Investimve percakton bazat dhe kriteret primare per te administruar ne menyre te pergjegjshme investimet financiare te Bankes, ne perputhje me strategjine e saj te biznesit. Kjo politike percakton listen e investmeve te mundshme, limitet si dhe elementet e mbartur, te cilat konsiderohen si rreziqe potenciale nga keto investime.

Politika e Rrezikut te Kunderpartive

Rreziku ndaj ekspozimit te kunderpartive trajtohet ne menyre shume te ngjashme si rreziku i kredise dhe vleresohet ne menyre specifike ndaj bankave te tjera si dhe institucioneve financiare. Ne keto raste, kredibiliteti i kunderpartise dhe limitet perkatese vleresohen duke u bazuar ne kritere dhe metodologji te parapercaktuara

Politika e Rrezikut Operacional

Rreziku Operacional (RO) ndodh gjate kryerjes dhe shperndarjes te te gjithe produkteve dhe sherbimeve te Bankes e ne te njejten kohe per shkak te procesimit te te gjitha transaksioneve ditore. Mund te vije gjithashtu edhe si rezultat i pamjaftueshmerise apo te dhenave te gabuara nga sistemi i inforamcionit, deshtimit apo mosfunksionimit te teknologjise, thyerje apo prishje te procedurave te kontrollit, si dhe mashtrimeve apo katastrofave te paparashikuara. Kuadri rregullativ i administrimit te RO te bankes perkufizon ne menyre shume te qarte RO per gjithe organizaten dhe nje filozofi te manaxhimit dhe proces te vete-vleresimit e raportimit. Po ashtu, ai perfshin raportim aktiv dhe monitorim ne performance te indikatoreve kyc te rrezikut, analiza te kujdesshme te shkaqeve te humbjeve te mundshme, reagim proaktiv ndaj incidenteve si dhe mirembajtje e perditesim te programeve te vazhdimesise se bisnesit.

<u>Komitetet e administrimit te Rreziqeve</u>

Komiteti i Administrimit te Aktiv-Pasivit (KAAP)

Ne kete komitet marrin pjese Drejtori i Pergjithshem, Drejtori i Divizionit te Operacioneve, Drejtori i Divizionit te Finances, Drejtori i Departamentit te Riskut dhe Drejtori i Departamenit te Thesarit, dhe sipas rastit te ftuar nga departamente te tjere sipas temave te trajtuara. Organizimi dhe menyra e funksionimit te KAAP mbeshtetet ne rregulloren e brendshme te KAAP dhe ne Politiken AAP. Ceshtjet kryesore qe trajtohen nga ky komitet jane: rreziku i normes se interesit dhe ai i likuiditetit, analiza e marzheve, analiza e rezultateve financiare te Bankes, ecuria e depozitave dhe investimeve, analiza e tregjeve dhe konkurrenteve, vleresimi i mundesive te reja biznesi, etj. Ne menyre me te detajuar keto jane trajtuar ne Politiken AAP te Bankes. Ky komitet si rregull mblidhet nje here ne muaj. Analiza e rreziqeve behet mbi bazen e nje raportimi te detajuar mujor i cili permban sa me poshte:

- Ecurine e zerave te pasqyrave financiare krahasuar me buxhetin;
- Ecurine e normave te interesit te te aseteve dhe detyrimeve dhe te marzheve sipas monedhave; keta tregues mujore dhe kumulative;
- Ecurine e treguesve te profitabilitetit, struktures se bilancit, kostove, operacionale, etj.
- Ecuria e fondeve (Llogari Rrjedhese, Kursimi dhe Depozitave me afat), sipas muajve/ valutave;
- Ecuria e portofolit te kredise;
- Raporte te detajuara te percaktuara nga politikat e aplikueshme (listuar me siper) si dhe ecurine e limiteve te vendosura per: Rrezikun e Normave te Interesit, Rrezikun e Likuiditetit, Ekspozimet me Kunderpartite, Ecurine e limiteve te vendosura per pozicionin e hapur valuator, etj.

Ky informacion mundeson nje monitorim te detajuar dhe te vazhdueshem te rreziqeve te lartepermendura, qe eshte edhe baza per vendimmarrjen e KAAP.

Komiteti i Rrezikut Operacional

Ne kete komitet marrin pjese Drejtori i Divizionit te Operacioneve, Drejtori i Departamentit te Menaxhimit te Riskut, Drejtori i Departamenti IT dhe Drejtori i Departamentit te Operacioneve. Komiteti i Rrezikut Operacional te Bankes (KRO) monitoron ne menyre periodike ndodhite e humbjeve operacionale dhe ka caktuar pergjegjesite per pakesimin e humbjeve dhe paraqitjen e zgjidhjeve te pershtatshme per mbulimin e rrezikut per aktivitetet qe jane subject I rrezikut operacional. Ky komitet mblidhet sipas nevojave por, si rregull, jo me pak se nje here ne tre muaj duke vleresuar ecurine e rreziqeve operacionale te identifikuar dhe analizen e treguesve krahasuar me limitet e vendosura nga politika perkatese.

Komiteti i Kredise

Ne kete komitet marrin pjese: Drejtori i Pergjithshem, Drejtori i Divizionit te Shitjeve, Drejtori i Departamentit te Kredise dhe Drejtori i Divizionit te Kredise. Komiteti i kredise ka keto pergjegjsi:

- Detajimin dhe implementimin e procedurave mbi baze te politikes se aprovuar nga KM, zbatimin e ketyre procedurave dhe amendimin e tyre mbi baze te zhvillimeve eventuale;
- Siguron qe procedurat/ praktikat e kreditimit te jene ne perputhje me kuadrin ligjor rregullativ;
- Krijon nje sistem eficent per matjen, monitorimin, kontrollin dhe raportimin e rrezikut te kredise;
- Krijon nje sistem te pershtatshem per raportimin te KM lidhur me aplikimin e politikave dhe limiteve kreditore te vendosura;
- Rishikon propozimet e ardhura lidhur me produktet kreditore nga Divizioni i Biznesit;
- Mbi baze edhe te KAAP dhe informacionit te marre nga Divizioni i Finances, percaktom cmimin e produkteve kreditore;
- Vendos mbi nivelin e delegimit te autoritetit te aprovimit te kredive dhe eshte vendimmarres ne aprovimin e rasteve kreditore sipas procedurave/limiteve te aprovuara;
- Ndermerr analiza periodike lidhur me rrezikun e kredise apo ekspozimet e medha kreditore, etj.

Ky komitet mblidhet sipas nevojave por jo me pak se nje here ne muaj duke vleresuar, nder te tjera, edhe ecurine e rreziqeve kreditore te identifikuar, analizen e treguesve te performances se portofolit si dhe aprovimet e rasteve kreditore.

5.3. Rreziqet dhe kuadri i administrimit te rreziqeve ne institucionin e Qirase Financiare (Landeslease)

Veprimtarite e Landeslease e ekspozojne ate ndaj nje sere rreziqesh financiare. Per menaxhimin e tyre Landeslease, edhe pse jo ne nivelin e Bankes Union, duke qene se jo te gjithe risqet jane prezent ne te njejten mase, nisur nga limitimi i akitvitetit vetem me leasing, ka krijuar nje kuader gjitheperfshires ne menyre qe te administroje rrezikun ne menyre efektive nepermjet identifikimit, matjes, kontrollit, monitorimit dhe parandalimit te ngjarjeve potenciale qe mund te rezultojne ne humbje apo ne zvogelimin e potencialit te Landeslease per te gjeneruar rezultate te qendrueshme.

Mbrojtja e pare e Landeslease, kunder humbjeve eshte e reflektuar ne kontrollet dhe modelin e brendshem sipas te cilit kompania operon operon, duke ndertuar politika dhe procedura te nevojshme per administrimin e te gjithe rreziqeve me te cilet ballafaqohet.

Pervec sa me siper, Landeslease ka edhe nje Departament me vete per administrimin e rrezikut, i cili sherben si nje burim paresor per promovimin e kultures se rrezikut pergjate te gjithe linjave te biznesit,d he jo vetem ate te rrezikut te kredise. Departament i cili duhet te ndjeke dhe monitoroje risqet me te cilet ballafaqohet institucioni. Ky department ka nje bashkepunim te shpeshte dhe te ngushte me te gjithe njesite e biznesit dhe nivelin Ekzekutiv dhe zhvillon procese dhe kontrolle efektive te matjes dhe administrimit te rreziqeve, shoqeruar me raportet perkatese.

Duke konsideruar profilin e rrezikut dhe karaktristikat e tij, rreziqet me te cilet perballet Landeslease jane: Rreziku i Kredise, Rreziku i Likuiditetit, Rreziku i Normave te Interesit, Rreziku i Kunderpartise, Rreziku i Kurseve te Kembimit dhe Rreziku Operacional. Politikat e Landeslease lidhur me administrimin e rrezikut jane hartuar ne menyre qe te identifikojne dhe analizojne keto rreziqe, te vendosin kontrolle dhe limite te pershtatshme dhe kontrolle te rrezikut, si dhe te monitorojne rreziqet dhe perqasjen e tyre ndaj limiteve me ane te sistemeve te besueshme dhe te perditesuara te informacionit.

Politikat kryesore te administrimit te rreziqeve

Politika e Kredise

Politika e Kredise, si pjese e manualit te kredise, eshte dokumenti primar cili percakton parimet e administrimit te rrezikut te kredise. Rreziku i kredise mund te ulet ose paksohet me huadhenie te orientuar ndaj fluksit te parave, kolateral te mjaftueshem si mbrojtje e nivelit te dyte, vendosje e pershtatshme e cmimeve bazuar ne rrezikun optimal, etj. Ketu perfshihen dhe limitet maksimale kreditore te lejuara.

Politika e Administrimit te Aktiveve dhe Pasiveve (AAP)

Politika e AAP eshte dokumenti kryesor qe drejton apo udheheq aktivitetin e Lasing ne lidhje me administrimin e Aktiveve dhe Pasiveve, duke perfshire gjithe transaksionet me fondet, investimet e burimeve likuide dhe administrimin e rrezikut ne pasyren e bilancit.

Politika e Rrezikut Operacional

Operacional (RO) ndodh gjate kryerjes dhe shperndarjes se gjithe produkteve e ne te njejten kohe per shkak te procesimit te te gjitha transaksioneve ditore. Mund te vije gjithashtu edhe si rezultat i pamjaftueshmerise apo te dhenave te gabuara nga sistemi i inforamcionit, deshtimit apo mosfunksionimit te teknologjise, thyerje apo prishje te procedurave te kontrollit, si dhe mashtrimeve apo katastrofave te paparashikuara.
Landeslease ka filluar se fundmi edhe aplikim te kuadrit te menaxhimt te RO si edhe ne Banke. Kuadri perfshin manaxhimin dhe procesin e vete-vleresimit e raportimit. Po ashtu, ai perfshin raportim aktiv dhe monitorim ne performance te indikatoreve kyc te rrezikut, analiza te kujdesshme te shkaqeve te humbjeve te mundshme, reagim proaktiv ndaj incidenteve si dhe mirembajtje e perditesim te programeve te vazhdimesise se bisnesit.

Komitetet e administrimit te Rreziqeve

Risqet lidhur me Administrimit te Aktiv-Pasivit (AAP)

Risqet e menaxhimit te aktiv-pasivit, ne varesi te fushes trajtohen prej Departamentit te Finances, apo Departamentit te Riskut, kjo duke qene se nje *Komiteti i Administrimit te Aktiv-Pasivit (KAAP)* do te ishte i tepert per aktivitetin e kufizuar te leasing (me nje portofol prej rreth10 Mil Euro me numer stafi 8-10 persona).

Eshte per t'u permendur se edhe Keshilli Mbikeqyres ka nje rol te forte monitorues te rreziqeve relevante.

Analiza e rreziqeve behet mbi bazen e nje raportimi te detajuar mujor i cili permban sa me poshte:

- Ecurine e zerave te pasqyrave financiare krahasuar me buxhetin;
- Ecurine e normave te interesit te te aseteve dhe detyrimeve dhe te marzheve;
- Ecurine e treguesve te profitabilitetit, struktures se bilancit, kostove, operacionale, etj.
- Gjendje e likuiditeteve;
- Ecuria e portofolit te kredise;
- Raporte te detajuara te percaktuara nga politikat e aplikueshme (listuar me siper) si dhe ecurine e limiteve te vendosura per: Rrezikun e Normave te Interesit, Rrezikun e Likuiditetit, Ecurine e limiteve te vendosura per pozicionin e hapur valuator, etj.

Ky informacion mundeson nje monitorim te detajuar dhe te vazhdueshem te rreziqeve te lartepermendura, qe eshte edhe baza per vendimmarrjen.

Komiteti i Rrezikut Operacional

Ne kete komitet marrin pjese Drejtori i departamentit te Finances, Drejtori i Departamentit te Riskut, dhe Drejtori i Departamenti te riskut te Bankes Union. Komiteti i Rrezikut Operacional (KRO) monitoron ne menyre periodike ndodhite e humbjeve operacionale dhe ka caktuar pergjegjesite per pakesimin e

humbjeve dhe paraqitjen e zgjidhjeve te pershtatshme per mbulimin e rrezikut per aktivitetet qe jane subject i rrezikut operacional.

Komiteti i Kredise

Ne kete komitet marrin pjese: Drejtori i Pergjithshem, Drejtori i Departamentit te Kredise dhe Drejtori i Departamentit te Finances. Komiteti i kredise ka nder te tjera keto pergjegjsi:

- Detajimin dhe implementimin e procedurave mbi baze te rregulloreve/procedurave se aprovuar nga Keshilli Mbikeqyres, zbatimin e ketyre procedurave dhe amendimin e tyre mbi baze te zhvillimeve eventuale;
- Siguron qe procedurat/ praktikat e kreditimit te jene ne perputhje me kuadrin ligjor rregullativ;
- Krijon nje sistem eficent per matjen, monitorimin, kontrollin dhe raportimin e rrezikut te kredise;
- Krijon nje sistem te pershtatshem per raportimin te Keshilli Mbikeqyres lidhur me aplikimin e politikave dhe limiteve kreditore te vendosura;
- Ndermerr analiza periodike lidhur me rrezikun e kredise apo ekspozimet e medha kreditore, etj.

Ky komitet mblidhet sipas nevojave por jo me pak se nje here ne muaj duke vleresuar, nder te tjera, edhe ecurine e rreziqeve kreditore te identifikuar, analizen e treguesve te performances se portofolit si dhe aprovimet e rasteve kreditore.

6. Rreziku i kredise

6.1 Struktura e administrimit te rrezikut te kredise

Aktiviteti kredidhenes ne institucionet e Grupit permbushet nga Union Bank dhe Landeslease sha.

Rreziku i kredise eshte rreziku qe pala tjeter e nje instrumenti financiar te deshtoje ne ripagimin e detyrimit dhe t'i shkaktoje Grupit humbje. Grupi eshte subjekt i rrezikut te kredise nepermjet veprimtarise se saj kredituese, dhe ne rastet kur ajo vepron si ndermjetese ne emer te klienteve ose paleve te treta kur leshon garanci, ne kete rast, rreziku i kredise buron nga mundesia qe pale te ndryshme te mund te deshtojne ne permbushjen e detyrimeve kontraktuale. Grupi menaxhon dhe kontrollon riskun e kredise duke vendosur kufizime mbi madhesine e riskut qe ajo eshte e gatshme te pranoje per kunderparti individuale dhe per perqendrime sipas vendndodhjes gjeografike apo llojit te industrise, dhe duke monitoruar ekspozimet ne lidhje me keto kufizime.

Cdonjera nga entitetet brenda Grupit menaxhon riskun e kredise bazuar ne politikat e aprovuara nga Bordi Drejtuese respektive. Komiteti i Kredise te Bankes dhe Komiteti i Lizingut per Filialin jane pergjegjes per menaxhimin e rrezikut te kredise te ketyre entiteteve. Risku i kredise monitorohet nga departamenti i riskut te kredise te secilit entitet. Rishikimi dhe menaxhimi i riskut te kredise eshte pergjegjesi e tyre, duke perfshire riskun e ambjentit dhe shoqeror per te gjithe llojet e kunderpartive. Cdo njesie biznesi i kerkohet te zbatoje politikat dhe procedurat e kredise me autoritetin e aprovimit te kredise te deleguar nga Departamenti i Kredise dhe Komiteti i Kredise per Banken dhe Bordi Mbikqyres ne bashkepunim me Komitetin e Lizingut per Filialin. Cdo njesi biznesi ka nje punonjes pergjegjes, i cili raporton per te gjitha ceshtjet lidhur me kredine ndaj drejtuesve lokale dhe Komitetit te Kredise ne Banke apo Komitetin e Lizingut per Filialin . Cdo njesi biznesi eshte pergjegjese per cilesine dhe performancen e portofolit te saj te kredise dhe per monitorimin dhe kontrollin e risqeve te kredise ne portofolin e saj, perfshire dhe ato qe jane subjekt i aprovimit ne qender.

Entitetet brenda Grupit kane venosur nje proces te rishikimit te cilesise se kredise ne menyre qe te siguroje nje identifikim te hershem te ndryshimeve te mundshme ne vleresimin kreditor te kunderpartive, duke perfshire dhe rishikimin periodik te kolateraleve. Kufizimet ndaj kunderpartive jane vendosur nepermjet perdorimit te nje sistemi per klasifikimin e riskut, i cili i vendos cdo kunderpartie nje nivel risku. Procesi i rishikimit te cilesise se kredise ka si qellim te mundesoje entitetet e Grupit te vleresojne humbjen e mundshme si rezultat e riskut me te cilin eshte ekspozuar dhe te ndermarre veprime korrigjuese.

Bazuar ne politikat e aprovuara nga Bordi Drejtues, Komiteti i Menaxhimit te Aktiv Pasiveve te Bankes eshte pergjegjes per menaxhimin e rrezikut te kredise te lidhur me investimet. Pervec kesaj Departamenti i Thesarit, qe raporton ne Drejtorin Financiar ne Banke dhe Departamenti i Riskut qe raporton ne

Drejtorin e Pergjithshem ne Banke, jane pergjegjes per monitorimin e riskut te kredise qe lidhet me investimet e Bankes.

Per me teper, kontrolle te rregullta te njesive te biznesit dhe proceseve te kredise ne Grup ndermerren nga Kontrolli i Brendshem.

6.2 Kategorizimi i kredive ne kuader te rrezikut te kredise

Grupi ka krijuar procedurat perkatese per administrimin e rrezikut te kredise, pershtatur kjo me vellimin, kompleksitetin e veprimtarise se tij, por gjithmone bazuar ne rregulloret e Bankes se Shqiperise “Mbi Administrimin e Rrezikut te Kredise” (Rregullorja e Kredise), miratuar me vendimin Nr. 62 me 14.09. 2011, ndryshuar me vendimin nr.27, date 27.03.2013, ndryshuar me vendim nr. 22, date 27.02.2014, ndryshuar me vendim nr. 26, date 01.04.2015 dhe ndryshuar me vendim nr. 50, date 30.03.2016 të Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise si dhe rregulloren "Per administrimin e rrezikut ne veprimtarine e subjekteve financiare jobanka", miratuar me vendimin nr.2, date 17.01.2013, ndryshuar me vendimin nr.46 date 06.09.207 te Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise

Mbeshtetur ne keto rregullore, Grupi klasifikon kredite ne baze te ditevonesave ne shlyerjen e kredise dhe gjendjes financiare te kredimarresit sipas kategorive te meposhtme:

a) standarte;
b) ne ndjekje;
c) nenstandarte;
d) te dyshimta;
e) te humbura

Grupi per persona apo grup personash te lidhur me njeri tjetrin, per te cilet eshte regjistruar me shume se nje ekspozim, bejne klasifikimin e kredive ne nje kategori te vetme, duke u bazuar ne klasifikimin me te ulet ndermjet klasifikimeve individuale.

6.3 Portofoli kreditor, kredite me probleme dhe krijimi i fondeve rezerve

Kredite konsiderohen me probleme kur jane te klasfikuara ne nje nga tre klasat e fundit te kategorive te mesiperme.

Ne varesi te kategorive te mesiperme, Grupi Bankar krijon fonde rezerve per mbulimin e humbjeve te mundshme nga kredite. Fondet krijohen ne perputhje me rregulloren per "Administrimin e rrezikut te kredise", duke aplikuar normat e provigjonimit te cdo kategorie ne te cilen kredia/klienti ben pjese, si mbi principalin e mbetur dhe mbi interesin e rrjedhur per keto kredi.

Ekspozimi ndaj rrezikut te kredise administrohet gjithashtu pjeserisht nga marrja e kolateraleve dhe garancive. Llojet kryesore te kolateraleve jane:

- Prona hipotekore ose rezidenciale
- Pengje mbi aktivet dhe inventaret e bizneseve
- Depozita dhe llogari te vendosure ne banke (kolateral ne mjete monetare)
- Garante personale per kredine

Pervec kredive me afat dhe overdrafteve te biznesit qe jane siguruar nga llojet e mesiperme te kolateralit, Grupi jep gjithashtu overdrafte ne llogarite e pages. Nuk merren pengje per keto lloj paradheniesh per sa kohe qe pagesat mujore te pagave kompensojne pjesen e perdorur te limitit te dhene. Garancite financiare dhe letrat ne pritje te kredise jane te kolateralizuara me mjete monetare.

Me poshte eshte teprica bruto e kredise e dhene klienteve e grupuar sipas tipit te klientit:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Kredi dhene institucioneve financiare	851,880	664,962
Kredi dhene individeve	9,773,855	10,420,248
Kredi dhene kompanive	13,085,876	9,766,657
Totali	**23,711,611**	**20,851,867**

Portofoli i mesiperm i kredise ka nje thyerje sipas maturitetit te mbetur kontraktual te tille:

							31 dhjetor 2018
Produkti	**Deri 1 muaj**	**1 - 3**	**3 - 6**	**6 - 12**	**1 - 5 vite**	**>5 vite**	**Totali**
Kredia	471,287	132,097	365,257	692,296	5,999,445	11,268,076	**18,928,458**
Overdrafte	1,227,080	441,056	337,828	1,171,977	247,414	-	**3,425,355**
Karta Krediti	21,219	236	-	1,728	245,400	-	**268,583**
Qira financiare	33,799	4,262	10,949	35,504	993,683	11,018	**1,089,215**
Totali	**1,753,385**	**577,651**	**714,034**	**1,901,505**	**7,485,942**	**11,279,094**	**23,711,611**

							31 dhjetor 2017
Produkti	**Deri 1 muaj**	**1 - 3**	**3 - 6**	**6 - 12**	**1 - 5 vite**	**>5 vite**	**Totali**
Kredia	506,428	120,654	369,353	822,788	5,517,307	9,340,996	**16,677,526**
Overdrafte	908,180	256,991	527,083	1,218,822	57,697	-	**2,968,773**
Karta Krediti	188,498	844	2,170	2,933	11,142	-	**205,587**
Qira financiare	42,164	3,454	14,195	73,133	864,329	2,706	**999,981**
Totali	**1,645,270**	**381,943**	**912,801**	**2,117,676**	**6,450,475**	**9,343,702**	**20,851,867**

Fondet rezerve per mbulimin e humbjeve te mundshme te kredive perllogariten cdo muaj. Ne fund te dhjetorit 2018 dhe dhjetorit 2017, keto fonde ishin krijuar per keto kategori te kredive te Grupit:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Hua standarte	221,469	174,238
Hua ne ndjekje	79,132	102,749
Hua nenstandarte	68,804	152,546
Hua te dyshimta	273,336	233,928
Hua te humbura	1,231,789	1,216,665
Totali i provigjoneve per huate	**1,874,530**	**1,880,126**

Me poshte po japim klasifikimin e portofolit te kredise sipas nje shperndarje gjeografike:

			31 dhjetor 2018
	Teprica bruto	**Provigjone**	**Kredi me probleme**
Tirane	17,132,255	1,402,085	1,512,341
Durres	1,671,372	157,007	188,200
Veri	1,910,533	73,427	82,450
Jug	1,688,388	159,647	169,350
Juglindje	1,309,064	82,364	129,927
Totali	**23,711,612**	**1,874,530**	**2,082,268**

Me poshte po japim ndryshimet te fondet rezerve per humbjet nga kredite gjate periudhes:

- Huate standarte dhe ne ndjekje

	31 dhjetor 2018	**31 dhjetor 2017**
Gjendja ne fillim te vitit	276,987	245,799
Provigjioni per vitin, neto	39,115	35,158
Efekti i ndryshimit te kursit te kembimit	(15,501)	(3,970)
Gjendja ne fund te vitit/periudhes	**300,601**	**276,987**

- Huate me probleme

	31 dhjetor 2018	**31 dhjetor 2017**
Gjendja ne fillim te vitit	1,603,139	1,583,858
Provigjioni specifik, neto per vitin	73,884	202,879
Hua te fshira gjate vitit	(21,166)	(157,948)
Efekti i ndryshimit te kursit te kembimit	(81,928)	(25,650)
Gjendja ne fund te vitit/periudhes	**1,573,929**	**1,603,139**

7. Rreziku operacional

Rreziku Operacional eshte i pranishem pergjate levrimit te te gjitha produkteve dhe sherbimeve bankare e financiare dhe mund te shfaqet ne transaksionet qe procesohen. Ai mund te ndodhe edhe si rezultat i sistemeve te pamjaftueshme, te informacionit te papershtatshem, deshtimeve te teknologjise, demtimit te kontrolleve te brendshme, mashtrimeve apo katastrofave te paparashikueshme.

Ne menyre qe te mbrohet nga rreziku operacional secili institucion i Grupit ka hartuar nje kuader te brendshem i cili perfshin perkufizime te qarta te rrezikut operacional, strukturen perkatese dhe instrumentat e perdorur per vleresimin dhe minimizimin e tij.

8. Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit eshte rreziku qe institucionet e Grupit do te mund te ndeshen me veshtiresi per te siguruar fonde dhe per te plotesuar detyrimet qe burojne nga instrumentat financiare, dhe ne pergjithesi per te ruajtur vazhdimesine e linjave thelbesore te biznesit.

Secili institucion i Grupit mban likuiditetin ne nje shume, strukture dhe raporte qe e lejojne ate te permbushe detyrimet e tij dhe angazhimet e marra sipas afateve kohore, me nje kosto te arsyeshme dhe rrezik minimal.

Niveli i likuiditetit mbetet i mjaftusehem per shlyerjen e obligimeve kontraktuale dhe ushtrimin e aktivitetit te Grupit.

Aktualisht nuk ka ndonje marreveshje brenda grupit per mbeshtetje me likuiditet

9. Politikat kontabel te Grupit bankar[2]

a) Baza e pergatitjes

Pasqyrat financiare te konsoliduara jane paraqitur ne LEK, e cila eshte edhe monedha funksionale, te rrumbullakosura ne mijeshen me te afert dhe jane pergatitur sipas parimit te kostos historike.

b) Baza e konsolidimit

Kombinimi i biznesit

Grupi njeh kombinimet e biznesit ne daten kur kontrolli i eshte transferuar atij.Aksionet kontabilizohen ne pasqyrat e vecanta me cmimin e blerjes, kur ky eshte vlera e drejte, domethene, me cmimin me te cilin ato u perfituan ose me vleren e percaktuar ne kushtet e kontrates se perfitimit. Cdo fitim prej nje blerje te volitshme njihet ne fitim humbje menjehere. Kostot e transaksionit njihen kur ndodhin. E drejta e transferuar nuk perfshin shuma te lidhura me zgjidhjen e marredhenieve qe kane ekzistuar me pare. Shuma te tilla jane pergjithesisht te njohura ne fitim humbje. Pasqyrat e konsoliduara pergatiten ne baze te vleres kontabel te aktiveve dhe pasiveve te secilit filial.

Filialet

‘Filialet’ jane njesi te kontrolluara nga Grupi. Ato perfaqesojne pjese pronesie ne kapitalin e shoqerive ne te cilat Grupi ka per qellim t'i mbaje per nje periudhe te gjate kohe dhe te cilat gjykohen te dobishme per veprimtarine e Grupit. Grupi ‘kontrollon’ nje investim nese eshte i ekspozuar ndaj, apo ka te drejta mbi kthimin e ndryshueshem nga perfshirja ne investim dhe ka mundesine per te ndikuar mbi kete kthim nepermjet pushtetit te tij mbi investimin. Grupi rivlereson nese ka kontroll dhe nese ka ndryshime ne nje apo me shume elemente te kontrollit. Kjo perfshin rrethanat kur te drejtat mbrojtese te mbajtura (psh nga nje marredhenie kredie) behen te rendesishme dhe çojne ne kontroll mbi shoqerine ku investohet. Pasqyrat financiare te Filialit perfshihen ne pasqyrat financiare te konsoliduara duke filluar nga data ne te cilen fillon kontrolli deri ne daten kur ky i fundit perfundon.

Humbja e kontrollit

Kur Grupi humb kontrollin mbi filialet e tij, ai cregjistron asetet dhe detyrimet e filialeve. Ndonje fitim ose humbje e rezultuar gjate ketij procesi njihet ne pasqyren e te ardhurave dhe shpenzimeve. Kur humbet kontrolli interesat e mbajtura ne filiale maten me vleren e drejte.

Eleminimi i transaksioneve gjate konsolidimit

Pasqyrat financiare te konsoliduara ndertohen sipas metodes se konsolidimit te plote. Te gjitha llogarite e mjeteve, detyrimeve dhe pasqyres se te ardhurave dhe shpenzimeve te Filialeve konsolidohen me llogarite te njejtes natyre te Memes. Balancat dhe transaksionet brenda Grupit, dhe ndonje e ardhur apo shpenzim i parealizuar te linduara nga transaksionet brenda Grupit (pervec fitim humbjeve nga transaksionet e kembimit), eleminohen gjate pergatitjes se pasqyrave financiare te konsoliduara. Ne te njejten linje investimet e Memes ne Filiale eleminohen me kapitalin aksionar te Filialeve. Humbjet e parealizuara eliminohen ne te njejten menyre si fitimet e parealizuara, por vetem kur nuk ka evidence per zhvleresim.

c) Veprimet ne monedha te huaja

Veprimet ne monedha te huaja jane kembyer me kursin e kembimit te dites se kryerjes se transaksionit. Aktivet dhe detyrimet monetare te shprehura ne monedhe te huaj, te cilat jane regjistruar me koston historike ne daten e transaksionit, jane kembyer me kursin e kembimit ne daten e bilancit. Aktivet dhe detyrimet jomonetare ne monedhe te huaj, te cilat mbahen me kosto historike, jane kembyer me kursin e kembimit ne daten e kryerjes se veprimit. Diferencat qe rrjedhin nga ndryshimi i kursit te kembimit qe rezultojne nga konvertimi i aktiveve dhe detyrimeve monetare jane njohur ne pasqyren te ardhurave dhe shpenzimeve.

[2] Keto jane politikat kontabel sipas Bankes se Shqiperise; politikat kontabel sipas Standarteve Nderkombetare te Raportimit Financiar (SNFR), perfshire edhe ato te vitit 2017, jane te publikuara nje here ne vit se bashku me pasqyrat financiare te audituara ne site te Bankes ne seksionin 3. Politikat Kryesore Kontabel.

Kapitali aksionar i kontribuar ne monedhe te huaj trajtohet si nje ze monetar dhe si i tille konvertohet ne LEK duke perdorur kursin e kembimit ne daten e raportimit. Vetem per qellime prezantimi kapitali aksionar paraqitet ne bilanc me vleren ne LEK duke perdorur kursin historik, ndersa diferenca mes kesaj vlere dhe vleres ne LEK duke perdorur kursin e kembimit ne daten e raportimit, paraqitet vecmas si “rezerve e rivleresimit”.

d) Arka dhe llogari me Banken Qendrore

Arka dhe llogari me Banken Qendrore perbehen nga gjendjet e parase ne arke, llogarite rrjedhese dhe depozitat me Banken Qendrore, si dhe rezerva e detyrueshme me Banken Qendrore.

e) Depozitat dhe llogarite me bankat

Depozitat dhe llogarite me bankat perfshijne llogarite rrjedhese dhe depozitat nder-bankare me date shlyerje dhe norme interesi te paracaktuar.

f) Investime ne letra me vlere

Investime ne letra me vlere konsistojne ne bono thesari dhe obligacione te Qeverise Shqiptare, obligacione te qeverive te huaja dhe obligacione te korporatave te huaja te blera me qellimin e mbajtjes se tyre deri ne maturim dhe per rrjedhoje klasifikohen si investime te mbajtura deri ne maturim.

Investimet ne letra me vlere te mbajtura deri ne maturim regjistrohen ne diten e blerjes dhe fillimisht maten me kosto. Ne datat raportuese ato maten me kosto te amortizuar, duke i zbritur fondin rezerve per mbulimin e humbjeve qe krijohet per te mbuluar rrezikun e mospermbushjes se detyrimit nga ana e emetuesit te letrave me vlere.

g) Huate dhe paradheniet per klientet

Huate dhe paradheniet per klientet raportohen me vleren e tyre neto te realizueshme me provigjonin e humbjeve specifike nga huate. Huate regjistrohen kur shuma totale eshte disbursuar dhe pagesat njihen kur paraja arketohet.

Fondet rezerve per mbulim humbjesh jane krijuar ne perputhje me rregulloren e Bankes se Shqiperise “Mbi Administrimin e Rrezikut te Kredise” (Rregullorja e Kredise), miratuar me vendimin Nr. 62 me 14.09. 2011, ndryshuar me vendimin nr.27, date 27.03.2013, ndryshuar me vendim nr. 22, date 27.02.2014, ndryshuar me vendim nr. 26, date 01.04.2015 dhe ndryshuar me vendim nr. 50, date 30.03.2016 të Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise si dhe rregulloren "Per administrimin e rrezikut ne veprimtarine e subjekteve financiare jobanka", miratuar me vendimin nr.2, date 17.01.2013, ndryshuar me vendimin nr.46 date 06.09.207 te Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise. Rregulloret kerkojne qe Grupi te klasifikoje ekspozimet ne kategori rreziqesh te meposhtme. Per cdo kategori te rrezikut, aplikohen normat minimale te provigjonimit per fondeve rezerve si me poshte:

Lloji i huase	**Norma e fondit rezerve per**	
	Huate dhe paradheniet	**Kontratat e qirase financiare**
Standarde	1%	1%
Ne ndjekje	5%	5%
Nen standard	Jo me pak se 20%	Jo me pak se 20%
Te dyshimta	Jo me pak se 50%	Jo me pak se 20%
Te humbura	100%	Jo me pak se 20%

Kredia e ristrukturuar, nuk mund te klasifikohet me lart se nje kategori nga kategoria ne te cilen eshte klasifikuar para ristrukturimit, deri ne plotesimin njekohesisht te kushteve: a) kredimarresi ka shlyer ne menyre te rregullt kestet per nje periudhe prej 6 muajsh nga data e ristrukturimit; b) kredimarresi ka shlyer ne menyre te rregult te pakten 3 keste. Kredia, e cila para ristrukturimit klasifikohet ne kategorine “standarde” ose “ne ndjekje”, nese ristrukturohet per here te pare, ruan te njejten klase dhe per te krijohen fonde rezerve me nje norme jo me te vogel se 10%, deri ne plotesimin e kushteve te mesiperme. Huate raportohen neto, pas zbritjes se fondeve rezerve per huate qe klasifikohen si nenstandard, te dyshimta dhe te humbura. Fondet e krijuara per humbjet e mundshme nga huate qe klasifikohen si standarde dhe ne ndjekje, regjistrohen si provigjion statistikor ne anen e detyrimeve te bilancit kontabel nen kategorine “Detyrime te tjera“.

h) Aktive te qendrueshme te trupezuara dhe te patrupezuara

Aktivet e qendrueshme te trupezuar paraqiten me kosto duke zbritur amortizimin e akumuluar dhe humbjet nga renia ne vlere, ne qofte se ka. Amortizimi llogaritet sipas metodes lineare mbi jeten e parashikuar te perdorimit te aktiveve. Aktivet e qendrueshme ne proces nuk amortizohen.

Aktivet e patrupezuara te blera nga Grupi paraqiten me kosto duke i zbritur amortizimin e akumuluar, i cili llogaritet sipas metodes lineare.

Amortizimi dhe zhvleresimi i vitit eshte llogaritur ne perputhje me normat e meposhtme:

Pajisje kompjuterike	25%
Pajisje zyre	20%
Aktive te tjera te trupezuara	20%
Aktive te patrupezuara (programe kompjuterike, shpenzime te nisjes dhe te tjera)	20%

i) Permiresime te aktiveve te marra me qira

Permiresime te aktiveve te marra me qira perfaqesojne “shpenzime per t’u amortizuar ne disa vite”, sepse kostoja e tyre ndikon ne rezultatet financiare te viteve te ardhshme. Keto shpenzime shperndahen pergjate periudhes se qirase.

j) Aktive te trupezuara te marra nepermjet nje procesi ligjor

Aktive te trupezuara te marra nepermjet nje procesi ligjor, jane pasuri te luajtshme dhe te paluajtshme te perfituara kundrejt shlyerjes se kredive te dhena nga Grupi klienteve. Vlera kontabel e ketyre aktiveve pritet te rikuperohet nepermjet shitjes se tyre. Keto aktive regjistrohen ne daten e regjistrimit ne hipoteke ne emer te Grupit dhe regjistrohen me vleren e ankadit me te fundit ne te cilin Grupi ka pranuar marrjen ne pronesi te tij.

Ne rastet kur keto aktive nuk mund te shiten brenda vitit te pare te perfitimit te tyre, Grupi krijon fonde rezerve per mbulimin e humbjeve nga zhvleresimi i aseteve.

Fondet rezerve per mbulim humbjesh nga zhvleresimi i aseteve jane krijuar ne perputhje me rregulloren e Bankes se Shqiperise “Mbi Administrimin e Rrezikut te Kredise” (Rregullorja e Kredise), miratuar me vendimin Nr. 62 me 14.09. 2011, ndryshuar me vendimin nr.27, date 27.03.2013, ndryshuar me vendim nr. 22, date 27.02.2014, ndryshuar me vendim nr. 26, date 01.04.2015 dhe ndryshuar me vendim nr. 50, date 30.03.2016 të Keshillit Mbikeqyres te Bankes se Shqiperise. Rregullorja kerkon qe Grupi te krijoje fonde si me poshte:

Viti i marrjes ne pronesi	**Norma e Fondit**
Viti i pare	5%
Viti i dyte	15%
Viti i trete	30%
Viti i katert	45%
Viti i peste	60%
Viti i gjashte	80%
Viti i shtate	100%

k) Depozitat, marreveshjet e riblerjes dhe huate

Depozitat, marreveshjet e riblerjes dhe huate jane burimet e Grupit per financim.

Kur Grupi shet nje aktiv financiar dhe njeheresh hyn ne nje marreveshje per te riblere kete aktiv (ose nje aktiv te ngjashem) me nje çmim fiks ne nje date te ardhshme (repo), marreveshja kontabilizohet si nje detyrim financiar, dhe aktivi vazhdon te njihet ne pasqyrat financiare te Grupit.

l) Provigjonet

Provigjoni eshte njohur nese, si rezultat i ngjarjeve te meparshme, Grupi ka nje detyrim ligjor ose konstruktiv qe mund te matet me besueshmeri, dhe eshte e mundur qe nje dalje e perfitimeve ekonomike do te kerkohet per te shlyer detyrimin.

m) Te ardhurat dhe shpenzimet nga interesat

Te ardhurat dhe shpenzimet nga interesat njihen sipas parimit te te drejtave te konstatuara.

n) Te ardhurat dhe shpenzimet nga komisionet

Te ardhurat dhe shpenzimet nga komisionet rrjedhin nga sherbimet financiare te ofruara nga Grupi si transferimi i fondeve, aktivitete huadhenese, tarifat e marra per krijimin e huave dhe paradhenieve te klienteve, tarifat e mirembajtjes se llogarive, komisione te garancive bankare, etj. Te ardhurat dhe shpenzimet nga komisionet njihen kur sherbimet perkatese jane kryer.

o) Shpenzimet per qira

Totali i pagesave te bera per qirate operacionale njihet ne pasqyren e fitim humbjeve sipas metodes lineare pergjate jetes se qirase. Zbritjet nga qiraja njihen si pjese perberese e totalit te shpenzimeve per qira, pergjate afatit te qirase.

p) Aktivet e dhena me qira financiare – qiradhenesi

Ne rast se Grupi eshte qiradhenesi ne nje kontrate te qirase qe transferon ne menyre substanciale te gjithe riskun dhe perfitimet e aktivit tek qiramarresi, atehere marreveshja klasifikohet si qira financiare dhe paraqitet ne hua dhe paradhenie per klientet.

q) Tatimi

Grupi e percakton tatimin ne fund te vitit ne perputhje me legjislacionin tatimor Shqiptar. Tatim fitimi i pagueshem llogaritet duke rregulluar fitimin statutor perpara taksave per disa zera te caktuar te te ardhurave dhe te shpenzimeve sic kerkohet nga Legjislacioni Shqiptar. Fitimi statutor bazohet ne regjistrimet kontabel te mbajtura nga Grupi per qellime te Standardeve Nderkombetare te Raportimit Financiar (“SNRF”) dhe mund te ndryshojne ne menyre thelbesore nga raportimi i pozicionit financiar per qellime rregullatore ne perputhje me MRF.

r) Perfitimet e punojesve

Grupi paguan kontribute te detyrueshme per sigurimet shoqerore per perfitimet e punonjesve qe dalin ne pension. Autoritetet lokale jane pergjegjese per percaktimin e limitit minimal ligjor te vendosur per pensionet ne Shqiperi sipas nje plani kontributesh pensioni te percaktuar. Kontributet e Grupit ndaj planit te pensionit njihen si shpenzim ne pasqyren e konsoliduar te te ardhurave dhe shpenzimeve kur ato ndodhin.

s) Veprimet spot te kembimit valutor

Grupi gjate aktivitetit te saj te zakonshem hyn ne kembime valutore spot me data likuidimi dy dite pas dates se veprimit. Keto veprime regjistrohen si zera jashte bilancit ne daten e transaksionit dhe regjistrohen ne pasqyrat financiare ne daten e likuidimit. Efekti i rivleresimit i balancave te zerave jashte bilancit njihet dhe rregjistrohet ne daten e veprimit.

t) Perdorimi i vleresimeve

Pergatitja e pasqyrave financiare te konsoliduara ne perputhje me MRF i kerkon menaxhimit te beje vleresime dhe parashikime, qe ndikojne ne shumat e raportuara te aktiveve dhe detyrimeve dhe shenime te aktiveve dhe detyrimeve te mundshme ekzistuese ne daten e pasqyrave financiare dhe shumat e raportuara te te ardhurave dhe shpenzimeve gjate vitit te raportimit. Rezultati aktual mund te ndryshoje nga keto vleresime.

u) Informacioni krahasues

Informacioni krahasues eshte paraqitur vazhdimisht ne perputhje me politikat e kontabilitetit te Grupit.

10.Politikat e shperblimit

Drejtoret e Departamenteve dhe menaxheret e institucioneve financiare pjese te Grupit do te trajtojne ceshtjet e stafit ne punen e perditshme, duke pasur gjithnje parasysh rendesine e tyre themelore per suksesin e cdo punonjesi, brenda kufijve te interesit te institucionit perkates. Me perjashtim te ceshtjeve te BNJ te lidhura me pozicione menaxheriale, ne te cilat nje pjese e pergjegjesive i takon Keshillave Drejtues te institucioneve te Grupit, te gjitha ceshtjet e BNJ do te kanalizohen nepermjet Departamenteve te BNJ, pa i anashkaluar ato ne asnje proces te lidhur me stafin. Kjo konsiderohet e rendesishme per te arritur paanshmeri dhe per te rritur rendesine e burimeve njerezore ne kompanite e Grupit. Departamentet e BNJ pritet jo vetem te ekzekutojne te gjitha aktivitetet e burimeve njerezore, por edhe te ndermarrin iniciativa per permiresimin e BNJ ne cdo institucion te Grupit.

Departamentet BNJ jane nen vartesine direkte te Drejtoreve te Pergjithshem/ Administratoreve te institucioneve, te cilet kane pergjegjesine finale per ceshtjet e burimeve njerezore ne institucionet/kompanite e tyre. Ceshtjet e burimeve njerezore adresohen edhe nepermjet Komitetiteve te BNJ (aty ku ato jane te ndertuara).

9.1 Shperblimi

Qellimi i institucioneve te Grupit eshte te kene nje program shperblimi ne linje me kushtet e biznesit, ndryshimet ne tregun e punes dhe vlerat e grupit. Shperblimi sherben si nje pjese e nje pakete qe perfshin pagen, bonuse dhe perfitime per punonjesit. Si rregull i pergjithshem, vendimet per shperblim sipas performances bazohen ne:

- performancen e pergjithshme te cdo institucioni te Grupit
- performancen e njesise se biznesit nisur nga realizimi i objektivave te biznesit;
- performancen individuale nisur nga niveli i arritjes se objektivave individuale dhe cilesite dhe aftesite, sipas vleresimit te performances.

Paga individuale bazohet ne strukturen e pagave te cdo institucioni, qe permban rangje me minimumin dhe maksimumin e pages per secilin apo per nje grup pozicionesh, bazuar ne hierarkine ose vleresimin e pozicionit..

Institucionet e Grupit ndermarrin rishikime te pagave bazuar ne rregullat e meposhtme:

Rritja fillestare: Si rregull, punonjesit e rinj ne nivel “junior” fillojne ne nje nivel me te ulet se paga baze e pozicionit. Rishikimi fillestar behet pas nje periudhe 3 -6 mujore, bazuar ne nje vleresim me shkrim te performances dhe propozim nga drejtuesi. Nese vleresimi i performances eshte pozitiv, atehere ai kalon ne nivelin minimal te pages se pozicionit.

Rritja per promovim: Kur nje punonjes promovohet dhe i ngarkohen pergjegjesi te reja pune, punonjesi konsiderohet per rritje per efekt promovimi. Punonjesi merr rritje page qe i korrespondon pozicionit te ri dhe njohurive dhe eksperiences qe lidhen me pozicionin.

Rritja per performance: Cdo punonjes konsiderohet cdo vit per rritje (ose ulje) te pages ne baze te performances. Rishikimi nuk garanton rritjen. Rritjet per performance perfitohen nga nje performance qe tejkalon kerkesat e punes. Rritja per performance do te kryhet pas mbylljes se pasqyrave financiare te vitit paraardhes.

Rritja per besnikeri: (aplikohet nga Banka). Cdo punonjes qe ka performuar mire, ka arritur objektivat, por nuk i ka kaluar ato (vleresimi 3.5 – 3.99), nese nuk ka pasur rritje page X% per vitin paraardhes, do te perfitoje rritje page ne vitin korent nese ka nje vleresim 3.5 ose me te larte. Perqindja e rritjes do te vendoset nga Keshilli Drejtues, te pakten ne nivelin X%. Ne raste te vecanta, Keshilli Drejtues mund ta ule ose rrise kete prag vleresimi performance.

9.2 Perfitimet

Cdo institucion i Grupit angazhohet te siguroje nje skeme te plote perfitimesh per punonjesit e tij, ne menyre qe te terheqe dhe mbaje staf te afte. Grupi do te ofroje perfitimet e percaktuara ne Kodin e Punes. Per me teper, Grupi mund te ofroje:

- (disa prej) produkteve dhe sherbimeve te tij per punonjesit, me kushte preferenciale;
- sigurim shendetesor

Ceshtjet ligjore, te taksave dhe kostot, do te merren ne konsideraten e duhur.

9.3 Bonuset

Shperblimi variabel, si bonuset, njeh dhe shperblen punonjesit per performance, per tejkalimin e objektivave vjetore, per perpjekje te jashtezakonshme dhe per rezultate pozitive biznesi. Bonuset nuk jepen automatikisht cdo vit dhe vendosen ekskluzivisht nga menaxhimi dhe Keshilli Drejtues i cdo institucioni te Grupit.

Keshillet Drejtuese mund te aprovojne cdo vit bonuset e meposhtme:

- *Bonusi i Viti te Ri*, si rregull ne % ose ne nje vlere te caktuar te lidhur me pagen baze.
- *Bonusi i lidhur me performancen*, ne % ndaj pages baze, ne varesi te realizimit te objektivave te biznesit ne nivel dege/departamenti.

Bonuset e meposhtme aplikohen nga menaxhimi per stafin e Bankes:

- *Bonuset tremujore per shitjet* – ky bonus aplikohet vetem nga Banka, e cila ka vendosur nje sistem bonusi tremujor per deget dhe punonjesit me te suksesshem, te mbeshtetur ne suksesin ne shitje te bankes, cilesine e sherbimit dhe performancen e pergjithshme te deges. Keto shperblime do te jepen nen rregulla dhe me vendime diskrecionare te menaxhimit te Bankes.
- *Bonusi per performance te jashtezakonshm**e*** ose realizimin e nje projekti, aprovohet rast pas rasti.

9.4 Shperblimet i Keshillave Mbikeqyres dhe Drejtimit Ekzekutiv

Aneratet e Keshillave Mbikeqyres paguhen me nje shume fikse per pjesemarrjen ne mbledhjet e Keshillit.

Shperblimi per Drejtimin Ekzekutiv perbehet nga komponenti fiks dhe variabel qe do te varen nga situata financiare e secilit institucion te Grupit.

9.5 Vleresimi i Performances

Vleresimet e performances behen me qellim per te vleresuar perfomancen e punonjesve, dhe per te siguruar nje mundesi qe punonjesi dhe eprori te diskutojne pergjegjesite e punes dhe te vendosin objektivat per te ardhmen.

Punonjesit do te vleresohen ne perfundim te tre muajve te pare te punesimit. Me pas, do te kete minimalisht nje vleresim vjetor te stafit.